

Kalotaszentkirály Község Híradója

Sikeres évet zárunk ...

Nagy szeretettel és tisztelettel köszöntöm a község minden kedves lakóját a Községi Híradó megjelenése alkalmával. Újból tartalmas számmal jelentkezünk, remélem minden kedves olvasónk öröme. Megvalósításokban gazdag év áll mögöttünk, kivitelezésük nem kevés erőfeszítést jelentett a Polgármesteri Hivatal munkatársainak. Ezúton szeretném megköszönni minden alkalmazottnak a munkát és a töredést. Örömmel jelenthetem, hogy a tavaszi lapszámban remélt, ígért befektetéseket, munkálatokat, sikerült megvalósítani, vagy legalább előmozdítani. A teljesség igénye nélkül próbálom felsorolni ezeket:

- * Sikerült befejezni a munkálatokat a multifunkcionális sportbázis építésénél az Ady Endre Iskolában. Az új létesítmény két különböző pályája alkalmas foci, kézilabda, röplabda, tenisz és kosárlabda játékok lebonyolításához. A sportpályák esti világitással is el vannak látva.
- * Sikerült megépíteni a bicikliutat a volt vasúti nyomvonal területén 4 km hosszúságban. A multifunkcionális sportbázis és bicikliút megvalósításánál vissza nem térítendő uniós finanszírozást is igénybe vettünk, melyet a GAL Napoca Porolissum kistérségi társulás biztosított. A bicikliút megvalósításában a Kolozs Megyei Tanács, Vákár István alelnök úr által, és a kormány is segítséget nyújtott. Mindenkinek megköszönjük támogatását és segítségét. Az Ady Endre Iskola tanulói és mások is, birtokukba vehették a létesítményeket. Remélem, hogy a helyi iskola ezzel az új sportbázissal tovább bővülve, új lehetőségeket nyit az itt tanuló diákok számára, hogy az elméleti órákat követően, a szellemi edzés után, elszibbadt végtagjaikat is megtornáztassák, hisz a mozgásra napjainkban az in-

La sfârșit de an...

Cu apariția noului număr al Jurnalului Comunei am prietunul să salut toți locuitorii acestei comunități. Acest număr al ziarului este mai voluminos, care sper că va bucura pe toți cititorii noștri. Anul 2021 a fost un an plin de realizări. Am reușit, printr-un efort comun să realizăm aceste investiții. Pe această cale vreau să mulțumesc salariaților de la Primărie pentru efortul depus. Cu bucurie în suflet vă pot raporta, că obiectivele propuse spre realizare, enumerate în numărul de primăvară, am reușit să le îndeplinim sau cel puțin să evoluăm în realizarea lor. În continuare încerc să enumăr câteva dintre aceste realizări:

- * Am terminat lucrările de construire a bazei sportive multifuncționale la Școala Gimnazială „Ady Endre”. Acest obiectiv cuprinde două terenuri, pe care se pot practica mai multe jocuri sportive, cum ar fi fotbal, handbal, volei, tenis de câmp și baschet. Aceste terenuri sunt prevăzute cu garduri și iluminat de noaptea.
- * Am reușit să terminăm construirea pistei de biciclete pe amplasamentul fostei căi ferate dezafectate în lungime de 4 km. Pentru realizarea bazei sportive multifuncționale și pistei de biciclete am obținut și fonduri europene nerambursabile prin GAL Napoca Porolissum. Pentru realizarea pistei am fost ajutați și de Consiliul Județean Cluj prin domnul vicepreședinte Vákár István, și de Guvernul României. Vreau să mulțumesc tuturor pentru ajutorul și sprijinul acordat. Copiii Școlii „Ady Endre” și alții au putut folosi deja aceste investiții. Am speranța că Școala din Sâncraiu, cu aceste noi obiective realizate, deschide noi orizonturi și posibilități pentru elevii care învață aici, cei care în urma orelor teoretice pot veni să se îmbogățească atât fizic cât și mental. Având în vedere că suntem prizonierii televizorului și a internetului, precum și a pandemiei, avem foarte mare nevoie de mișcare. Dacă rămânem la proverbul romanilor, Men sana in corpore sano, este demonstrat și medical că un trup întreținut în mișcare se îmbolnăvește mult mai greu. Sperăm, că aceste două investiții vor asigura posibilitate de relaxare și recreere nu numai celor din comună, ci și pentru localitățile din microregiune. Am convingerea că aceste investiții vor avea un efect pozitiv și asupra turismului rural practicat în această localitate, deoarece diversifică oferta noastră turistică pentru cei care ne vizitează.
- * Am terminat studiul de inventariere și evaluare a domeniului public al comunei Sâncraiu.
- * Am terminat studiul de amenajare silvică pentru pădurile comunale și am întărit aceste păduri, pe baza căreia pot fi valorificate prin licitație deschisă anumite cantități de material lemnos, și din banii obținuți să efectuăm diferite investiții în comună.

ternet, televízió és betegség korszakában, néha fogságban, igen nagy szükség van.

- * Befejeződtek a községi közvagyon leltározási és újraértékelési munkálatai.
- * Befejeztük a községi erdők gazdálkodási tanulmányait, és beszereztük a különböző jóváhagyásokat, amelyek alapján fát értékesíthet az önkormányzat nyilvános árverésen.
- * Javításokat végeztünk a falvakból kivezető mezei, lekövezett útszakaszokon.
- * Bútorzattal szereltük fel a falvakon berendezett kápolnákat, melyeket igénybe is vettek a közösségek.
- * Padokat készítettünk a Kalota-patak partjaira Kalotaszentkirályon és Malomszegen. Újrafestettük a Szent István-park kerítését, a Malom-árkon átívelő hidakat és a parton elhelyezett padokat, valamint a turistacsalogató faragott hirdetőkapukat.
- * Elkészítettük a műszaki tervek egy új kultúrotthon építésére, mely a jóváhagyási szakaszba került a Nemzeti Beruházási Társaságnál. Reményeink szerint pénzforrást is találunk ennek kivitelezésére.
- * Tanulmányt készítettünk a Helyi Fejlesztési Stratégiáról 2021-2027 időintervallumra.
- * Kicséréltük a szemeteskukákat a község közterületein.
- * Reményeink szerint előmozdítottuk a vízgyűjtő megépítését Kalotaszentkirály-Zentelke déli határában (a Felső Réten). Köszönet érte Pásztor Sándor főigazgató úrnak és Tasnádi István-Szilárd Kolozs megye prefektusának.
- * Kibővítettük a térfigyelőkamera-rendszerünket a község egész területén.
- * Vízhálózatot bővítettünk a Drótkertnél.
- * Befejeződtek a munkálatok a vízvezeték kiépítésére Malomszeg és Magyarókereke között, aminek keretén belül pompaállomás is épült, mely biztosítja a kellő ivóvízmennyiséget a magyarókereki víztározóba. Ez a beruházás is uniós, vissza nem térítendő pénzből valósult meg.
- * Megoldottuk Kalotaszentkirályon az Udvari útnál a fém-szerkezetű támfalat, és védőkorlátot szereltünk az út mentén.
- * Kalotaszentkirályon felfestettük az utakat és utcákat.
- * Kiépítettük az optikai kábelhálózatot (internet, kábel tv, telefon) Kalotadamoson és Jákótelkén.

Sikerült rendben tartani útjainkat, közterületeinket, biztosítani a közvilágítást, megőrizni a közbiztonságot.

Támogattuk egyházainkat bizonyos munkálatok elvégzésében.

Beneveztünk a „Virágos Magyarország” pályázatára, melynek keretében elnyertük a Legszébb Erdélyi Település címet, valamint a Legvirágosabb Úti Cél Facebook-vetélkedőn, a 2000 fő alatti települések versenyén is a legtöbb szavazatot kaptuk. Mindenkinek köszönjük a szavazatokat! Itt mondok köszönetet minden munkás kéznek, aki közterületeinken a virágokat ápolta, gondozta. Segítségre a továbbiakban is számítunk, hisz annak érdekében, hogy a településeink hamarabb virágba boruljanak, sikerült az őszi folyamán 58000 tulipánhagymát elültetnünk.

Megköszönöm a község lakóinak a segítségét, megértését, és továbbra is kérem a közreműködésüket közös céljaink megvalósítása érdekében.

A közelgő ünnepek alkalmával az önkormányzat, a Polgármesteri Hivatal, és a magam nevében kívánok kellemes karácsonyi ünnepeket és egy sikerekben gazdag, egészségben bővelkedő, Isten által megáldott boldog új évet!

Póka András-György
polgármester

- * Am reparat drumurile de câmp pe anumite tronsoane la ieşirile din satele comunei.
- * Am confecţionat mobilier pentru capelele amenajate în localităţile comunei.
- * Am confecţionat şi amplasat bănci pe malul văii Călata în localităţile Sâncraiu şi Brăişoru. Am reparat şi vopsit gardul de la parcul Sf. Ştefan precum şi podeţele peste Canalul morii şi porţile sculptate turistice.
- * Am terminat proiectul tehnic pentru construirea unui cămin cultural multifuncţional în localitatea Sâncraiu, care se află în diferite etape de avizare la Compania Naţională de Investiţii (CNI). Sperăm, că vom obţine şi finanţare pentru această investiţie.
- * Am terminat studiul de strategie de dezvoltare locală pentru perioada 2021–2027.
- * Am schimbat pubelele montate pe domeniul public al comunei.
- * Am reuşit să întocmim o documentaţie cu lucrările ce urmează să se facă pentru regularizarea văii Călata, care se află în etapa de avizare. Mulţumiri domnului Pásztor Sándor, director ABA Crişuri Oradea şi domnului prefect al judeţului Cluj Tasnádi István-Szilárd.
- * Am extins sistemul de supraveghere video pe teritoriul întregii comune.
- * Am extins reţeaua de apă la Drotkert în Sâncraiu.
- * S-au terminat lucrările de aducţiune apă potabilă pe traseul Brăişoru–Alunişu, care constă dintr-o staţie de pompare apă în localitatea Brăişoru şi conducte de apă până la bazinul de alimentare a localităţii Alunişu. Această investiţie a fost finanţată din fonduri europene nerambursabile.
- * Am rezolvat problema alunecărilor de teren la străduţa „din curte” prin amenajarea unui zid de sprijin metalic şi montare de parapeti de protecţie la marginea străzii.
- * S-au marcat longitudinal drumurile şi străzile în reşedinţa de comună.
- * S-a realizat reţeaua de fibră optică (internet, tv cablu, telefonie) în localităţile Domoşu şi Horlacea

Am reuşit să întreţinem drumurile comunale, domeniul public, am asigurat iluminatul public, precum şi siguranţa cetăţeanului. Am asigurat ajutor financiar cultelor religioase pentru anumite lucrări de reparaţii.

Am participat la concursul de cea mai înflorită destinaţie turistică, la care am câştigat titlul de cea mai frumoasă localitate din România pentru localităţile sub 2000 de locuitori. Vreau să mulţumesc tuturor pentru voturile acordate la acest concurs, precum şi celor care, cu munca lor au reuşit să întreţină florile de pe domeniul public. Mizăm în continuare pe ajutorul dumneavoastră, având în vedere, că vrem ca localităţile să fie înflorite mai devreme. În acest sens, în cursul lunii noiembrie am plantat 58.000 de bulbi de lalele.

Tot mulţumiri vreau să aduc locuitorilor comunei pentru înţelegerea şi ajutorul dat, şi în continuare doresc această colaborare.

Cu ocazia apropiatelor sărbători în numele Consiliului Local, al Primăriei precum şi al meu personal vă doresc un Crăciun Fericit şi un An Nou cu sănătate şi plină de realizări!

Póka Andrei-Gheorghe
primar

Karácsonyi nagytakarítás...

Én majd elküldöm követemet, aki egyengeti előttem az utat. Hamar eljön templomába az ÚR, aki után vágyódtok, a szövetség követe, akit kívántok. Jön már! – mondja a Seregek URa.

De ki bírja majd ki eljövetele napját, és ki állhat meg, amikor megjelenik? Mert olyan lesz az, mint az ötvösök tüze, és mint a ruhatisztítók lúgja.

Malakiás próféta könyve 3. része így fogalmazza meg az Úr eljövetelének lényegét, mondhatni a karácsonyt. Hát miért is kell ünneprontónak lenni, a szokásos ünnepi jókívánások helyett lúggal meg tűzzel előhozakodni...? Fájdalmas szerek ezek, bizony nem simogatják a fülünket, sem a lelkünket, marnak meg égetnek. Kell ez ide most az ünnepre.

Az ünnep előtt ugyebár mindannyian gondosan kitakarítottunk, lehet használtunk jó erős tisztítószereket, mint a lúg. Milyen kellemes a tiszta otthon, milyen jó benne lenni... Azt amit otthonainkon elvégeztünk, külsőleg, azt szeretné tenni belsőleg velünk az Úr, lelki szennyegek kimosása, nagytakarítás, kemény tisztítószerekkel... A lúg marásán túl lássuk meg a tiszta ruhát!

A másik a tűz. Se fény, se meleg nem lenne most otthonainkban tűz nélkül, de itt természetesen a tűz egy másik szerepéről van szó: a tisztítótűzről. Ne ijedjünk meg, nem a purgatórium, de az is erről szól. Ez azonban az ötvösök tüze, a tűz, amely megtisztítja a fémeket a salaktól, amely megmunkálhatóvá, képlékennyé teszi a kemény fémeket. A formátlan ércdarabból így lehet csak drága ékszer, értékes és használható fémeszköz. Otrombaságunk, kemény büszkeségünk ebben a tűzben tisztulhat és formálódhat emberivé, gyermekivé. A tűz hevén túl lássuk meg az értékes nemesfémeket, a jó szolgálatot tévő eszközeinket!

Lúgot és tüzet valahogy nem szeretnénk, tisztaságot és értékeket viszont igen. Ezek együtt vannak benne a karácsonyi csomagban. A biztató az lehet, hogy nem csak lúgról meg tűzről van szó, hanem a ruhamosó lúgjáról és az ötvösök tűzéről. A lúggal adatik a tisztaság, a tűzzel adatik az érték. Csak lúgot nem öntünk ránk, csak úgy tüzet nem bocsátunk ránk az Atya.

Tiszta ruha, melyet szívesen felvész, ékszer melyet örömmel viselsz, és előkelővé tesz, eszköz melyet örömmel kézbevenni, mely könnyebbé teszi az életet... ezeké szeretne formálni mindannyiunkat mennyei atyánk.

Berde Szilárd
magyarókeri ref. lp.

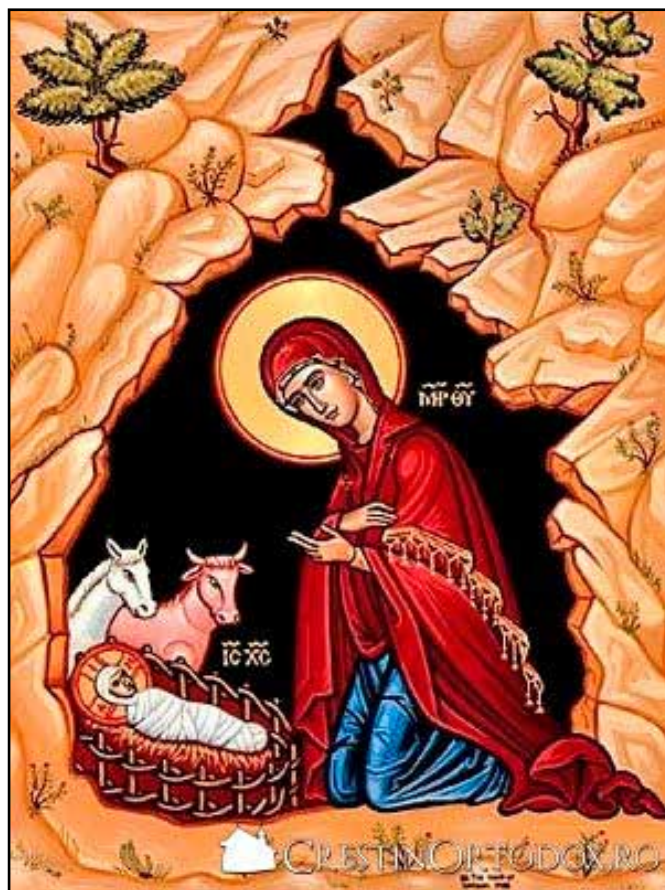
Íngeri și oameni cântă împreună

Sărbătoarea Nașterii Domnului ne umple sufletele de bucurie, casele de lumină și de vesele cântări. Trăirea bucuriei spirituale a acestei sărbători nu trebuie să rămână doar la nivelul unor manifestări tradiționale, precum: împodobitul bradului, preparate culinare de sezon, luminițe, colindat etc. Toate acestea ar trebui să fie o formă de manifestare a credinței noastre și nu un scop în sine. „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (cf. Luca 2,14). Acesta este imnul de laudă adus de corurile îngerești, primii „colindători” ai Mântuitorului. Trăim timpuri de nesiguranță, amenințați de pandemie și o viață tot mai scumpă.

Să nu uităm faptul că pruncul Isus a venit pe pământ fără să fie primit în case, sub amenințarea regelui Irod, nevoit să emigreze în Egipt împreună cu Familia Sfântă. Domnul ne adresează acesastă chemare: „Fiți sfinți, pentru că Eu sunt Sfânt!” (cf. Levitic 11,45). Să nu ne mulțumim cu o existență mediocră, ci să privim spre mulțimea de mărturii care ne înconjoară, așa cum ne îndeamnă Papa Francisc și să „alergăm cu stăruință în lupta care ne stă înaintea” (cf. Evrei 12,1-2).

Vă doresc tuturor locuitorilor comunei Sâncraiu sărbători luminate, cu inimi curate și haruri bogate!

Preot Maier Adrian Gheorghe
Parohia Greco-Catolică Brășoru

FONTOS TUDNIVALÓK

ANUNȚURI IMPORTANTE

A község lakosait érintő fontosabb tudnivalók:

- A község tisztasága érdekében felkérjük a tisztelt lakosokat, hogy rendeltetésének megfelelően használják a közterre elhelyezett új szemetesládáinkat, ne a közterületre, sáncokba dobják a szemetet.
- Az utcákon elhelyezett nagy szemétyűjtőkbe csak tiszta műanyagpalackokat (PET, összenyomva) és alumínium dobozokat szabad elhelyezni. Az említett utcai szemétyűjtőket térkamerával figyeljük. Aki más jellegű szemetet visz ezekbe, 500 – 1.000 lej közötti bírságra/büntetésre számíthat.
- A Szentkirályon, Zentelkén és Kalotadámason elhelyezett fémtartályokba kell tenni a használt ruhákat és lábbeliket, a Caritas osztja szét a rászorulóknak.
- A 39/2017-es helyi tanácshatározat alapján mindenki köteles a birtoka körül rendben tartani a közterületet (utca, sánc, járda, kerítés, patak part stb). Ellenkező esetben **1.000-tól 2.500 lejig** terjedő **bírság** róható ki.
- A 56/2021-es Önkormányzati Határozat alapján a 2022-es évre megszabott környezetvédelmi illeték (szemétdíj) **100 lej/személy/év**. Az összeg felét kell fizesse, aki 2021. december 31-ig betöltötte 80-dik életévét, a szociális segélyben részesülők, a család harmadik gyereke, aki tanulás vagy munka miatt nem tartózkodik itthon a hivataltalba leadott kérvény alapján. Akinek van tulajdona, háza a községben és nem itt lakik, fizetnie kell 100 lej/év szemétdíjat.
- **Tilos** a mezőgazdasági szerszámok és építkezési anyagok (kivételet képeznek, akik érvényes építkezési engedéllyel rendelkeznek) közterületen való tárolása. Ellenkező esetben 50 lej/gép/nap és 10 lej/m³ építkezési anyag/nap, bírság szabható ki.
- Felkérjük a gépkocsi-tulajdonosokat, valamint a bicikliseket is, hogy a balesetek elkerülése érdekében a leaszfaltozott utcákon körültekintően közlekedjenek, ugyanakkor a gyalogosokat, hogy az elkészült járdákon közlekedjenek.
- A járdák a gyalogos közlekedés érdekében épültek, ezért tilos a gépjárművekkel a járdán parkolni, ugyanakkor - főleg most, a téli időszakban – az utcákon se parkoljanak a zökkenőmentes hóeltakarítás érdekében.
- A téli időszakban is megfelelő odafigyelést igényel a tűzmelegelőzési előírások betartása.
- **Felhívjuk a figyelmet, hogy akinek van kutyája, tartsa a saját telkén, ne kerüljön a közterületre.**
- Az erdei út és a mezei utak tisztán tartása és épségben maradása érdekében, mindenkit megkérünk, hogy ne szántsa be a sáncokat, lehetőleg letakarított, tiszta mezőgazdasági szerszámokkal, szekerekkel közlekedjenek rajtuk. Ellenkező esetben az 53/2014-es Önkormányzati Határozat alapján 50-től 500 lejig terjedő bírságot szab ki a Polgármesteri Hivatal.
- Építkezési hulladékanyagokat csak a hivatal vezetőségének értesítése után lehet elszállítani és elhelyezni a kijelölt helyekre.
- A jelenlegi környezetvédelmi törvény alapján szigorúan tilos a műanyag, gumi tárgyak és a szerves hulladékok (ágak, levelek stb) égetése.

Ezen célok megvalósítása érdekében, kérjük az Önök megértését és támogatását!

A HELYI TANÁCS

Câteva măsuri și recomandări importante pentru cetățenii comunei:

- Pentru păstrarea curățeniei domeniului public al comunei, Vă rugăm să folosiți noile coșuri de gunoi montate și să nu aruncați mizeria pe străzi, trotuare și în șanțuri.
- Hainele și încălțămintele de care nu avem nevoie, se colectează în cele două recipiente așezate în Sâncraiu, în Zam și în Domoșu. Aceste ajutoare sunt administrate și distribuite nevoiașilor de Caritas.
- În containerele așezate pe străzi se adună doar PET-uri curate (presate) și doze din aluminiu. Containerelor vor fi monitorizate cu camere de supraveghere video. Cei care nu respectă aceste măsuri vor fi sancționați cu amendă contravențională între 500 – 1.000 lei.
- Conform HCL nr. 39/2017, cetățenii, proprietari de imobile pe teritoriul comunei Sâncraiu sunt obligați pentru curățirea și întreținerea străzii, spațiului din fața imobilului, șanțului, trotuarului, imobilului, împrejmuirii acestuia. În caz contrar se aplică **amendă contravențională între 1.000 și 2.500 lei**.
- Conform Hotărârii Consiliului Local nr. 56/2021, taxa de mediu pe anul 2022 este în valoare de **100 lei/an/persoană**. Sunt scutiți și persoanele cu vârsta peste 80 de ani (împliniți până la 31 decembrie 2021), beneficiarii de ajutor social, începând cu al treilea copil din fiecare familie, elevii plecați pentru studii și persoanele plecate pentru muncă în anul 2022, pe bază de cerere depusă la primărie, beneficiază de o reducere de 50%. 100 lei/an plătesc toți cei care au imobil (casă) în comună și nu locuiesc în comună.
- Este **interzisă** parcare utilajelor agricole și depozitarea materialelor de construcții (exceptând cei care au autorizație de construire) pe domeniul public al comunei. Nerespectarea se pedepsește cu amendă contravențională, astfel: 50 lei/utilaj/zi și 10 lei/mc material/zi.
- Rugăm proprietarii de autovehicule să circule cu viteză adecvată, iar bicicliștii să fie mai prudenți în scopul evitării accidentelor, totodată atragem atenția pietonilor din satul Sâncraiu să circule pe trotuarele existente, realizate.
- Trotuarele s-au construit pentru circulația pietonilor, astfel este interzisă parcare cu autovehicule pe trotuare, totodată să se evite parcare acestora pe străzi mai ales acum în timpul iernii pentru dezapezirea corespunzătoare a străzilor.
- Și în sezonul rece vă atragem atenția asupra reglementărilor pentru prevenirea și stingerea incendiilor.
- **Vă atragem atenția ca, proprietarii de câini să țină câinii în curte să nu ajungă pe domeniul public.**
- Pentru menținerea stării bune și curățeniei drumului forestier și a drumurilor de câmp, Vă rugăm să nu distrugeți șanțurile, să circulați cu utilaje și atelaje curățite. În caz contrar, conform HCL nr. 53/2014 Primăria va sancționa contravențional cu amendă de la 50 lei la 500 lei.
- Transportul și depozitarea materialelor și deșeurilor de construcții se poate face în locurile special amenajate, numai după anunțarea prealabilă a conducerii Primăriei.
- Conform legislației de mediu în vigoare este strict interzisă arderea obiectelor de plastic și cauciuc, a resturilor vegetale, fiindcă se emană substanțe foarte periculoase, cancerigene.

Pentru realizarea și respectarea acestora apelăm la înțelegerea și sprijinul Dumneavoastră!

CONSILIUL LOCAL

Hotărârile adoptate de Consiliul Local în perioada aprilie – decembrie 2021

- Hotărârea nr. 18.** privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2021, aprobarea utilizării în anul 2021 a excedentului bugetar al anului 2020 pentru finanțarea secțiunii de dezvoltare și aprobarea bugetului instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii al anului 2021, aprobarea utilizării în anul 2021 a excedentului bugetar al anului 2020 pentru finanțarea secțiunii de dezvoltare și funcționare
- Hotărârea nr. 19.** privind implementarea proiectului pe Măsura 15 Servicii de silvomediu, Servicii climatice și conservarea pădurilor, respectiv submăsura 15.1 „Plăți pentru angajamente de silvomediu „ din cadrul PNDR 2014 – 2020 precum și desemnarea reprezentaților legali pentru implementarea acestui proiect
- Hotărârea nr. 20.** privind constatarea încetării de drept, prin demisie, a mandatului de consilier local al domnului Zsebe Ștefan și vacantarea locului de consilier local în cadrul Consiliului Local al Comunei Sâncraiu
- Hotărârea nr. 21.** privind execuția bugetară în trimestrul I 2021
- Hotărârea nr. 22.** privind aprobarea lucrărilor pe domeniul public și privat al comunei Sâncraiu pentru investiția MODERNIZAREA SISTEMULUI DE ELIMINARE EXCESULUI DE APĂ DIN SOL, AMENAJAREA DESECARE VALEA CRIȘULUI – COD 1115, JUDEȚUL CLUJ, realizată de ANIF-Filiala teritorială Tisa-Someș
- Hotărârea nr. 23.** privind cofinanțarea nerambursabilă pentru investiții și reabilitări în anul 2021, a cultelor religioase din Comuna Sâncraiu
- Hotărârea nr. 24.** privind aprobarea patrimoniului public și privat al comunei Sâncraiu pentru anul 2020
- Hotărârea nr. 25.** privind aprobarea solicitării unei scrisori de garanție din partea Fondului de Garantare a Creditului Rural (FGCR-IFN SA) pentru obținerea avansului aferent proiectului „ÎNFIINȚARE PISTĂ DE BICICLETĂ PE TERASAMENTUL CĂII FERATE DEZAFECTATE HUEDIN-SÂNCRAIU-CĂLĂȚELE”
- Hotărârea nr. 26.** privind aprobarea modificării organigramei și a statutului de funcții pentru aparatul de specialitate al primarului Comunei Sâncraiu pe anul 2021
- Hotărârea nr. 27.** privind aprobarea lucrărilor pe domeniul public și privat al comunei Sâncraiu pentru investiția MODERNIZAREA SISTEMULUI DE ELIMINARE EXCESULUI DE APĂ DIN SOL, AMENAJAREA DESECARE VALEA CRIȘULUI – COD 1115, JUDEȚUL CLUJ, realizată de ANIF-Filiala teritorială Tisa-Someș
- Hotărârea nr. 28.** privind aprobarea lucrărilor pentru creare acces nou și realizare branșamente/racorduri la rețele edilitate în zona străzii localității în cadrul investiției ELABORARE DOCUMENTAȚIE P.U.D. ȘI DOCUMENTAȚIE PENTRU AUTORIZAREA EXECUTĂRII LUCRĂRILOR DE CONSTRUIRE LOCUINȚĂ P, GARAJ, ÎMPREJMUIRE, RACORDURI ȘI BRANȘAMENTE, realizată de BENK ÁRPÁD, Sâncraiu nr. FN
- Hotărârea nr. 29.** privind aprobarea Regulamentului privind procedura pentru înregistrarea, evidența și radierea vehiculelor pentru care există obligativitatea înregistrării, de pe raza administrativ-teritorială a comunei Sâncraiu
- Hotărârea nr. 30.** privind aprobarea lucrărilor pentru creare acces nou și realizare branșamente/racorduri la rețele edilitate în zona străzii localității în cadrul investiției ELABORARE DOCUMENTAȚIE P.U.D. ȘI DOCUMENTAȚIE PENTRU AUTORIZAREA EXECUTĂRII LUCRĂRILOR DE CONSTRUIRE LOCUINȚĂ UNIFAMILIALĂ, ATELIER, GARAJ ȘI ȘURĂ, ÎMPREJMUIRE, RACORDURI ȘI BRANȘAMENTE, AMENAJĂRI EXTERIOARE realizată de MERTENS JONAS FRANCIASCUS, Alunișu nr. 94
- Hotărârea nr. 31.** privind acordarea unui ajutor financiar de urgență din capitolul autofinanțate, familiei d-nei Sturza Elena, domiciliată în loc. Vârtop nr. 1306, Comuna Roșia Montană, jud. Alba și familiei d-lui Giurgiu Remus-Sorin, domiciliat în loc. Gura Sohodol nr. 72, Comuna Sohodol, jud. Alba
- Hotărârea nr. 32.** privind execuția bugetară în semestrul I 2021
- Hotărârea nr. 33.** privind aprobarea introducerii în domeniul public al Comunei Sâncraiu a investițiilor “Înființare bază sportivă la Școala Gimnazială Ady Endre Sâncraiu, Comuna Sâncraiu, județul Cluj” și “Montarea unei instalații cu panouri solare în vederea obținerii apei calde la internatul Școlii Gimnaziale Ady Endre Sâncraiu, Comuna Sâncraiu, județul Cluj”

SILVANUS ÖKOLÓGIAI EGYESÜLET

„Együtt egy egészséges környezetért”

Kérjük Önt, hogy személyi-jövedelemadója 3,5%-ával támogassa egyesületünket e nemes cél érdekében. A jelen felhíváshoz az űrlapot (melyet a Pénzügyi Hivatalnál – Financze, vagy a Polgármesteri Hivatalnál lehet igényelni), kérjük a következőképpen kitölteni:

ASOCIAȚIA ECOLOGICĂ „SILVANUS”

„Împreună pentru un mediu sănătos”

Cerem și sprijinul D-voastră cu cel 3,5% din impozitul pe venit. Formularul (se poate solicita de la Direcția Generală a Finanțelor – Huedin sau de la Primăria Sâncraiu), sprijinind asociația noastră, se completează în felul următor:

Denumire entitate nonprofit:
ASOCIAȚIA ECOLOGICĂ SILVANUS

Cod de identificare fiscală
al entității nonprofit: **15846785**

Cont bancar (IBAN)
RO73 RZBR 0000 0600 0630 2818

Ön a már kifizetett adójának 3,5%-áról dönthet, hogy milyen célokra használják

Előre is köszönjük támogatását és bizalmát.

Dumneavoastră trebuie să decideți în ce scop veți folosi procentul de 3,5% din impozitul plătit statului.

Mulțumim anticipat.

- Hotărârea nr. 34.** privind predarea către Ministerul, Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației prin Compania Națională de Investiții "C.N.I." S.A., a amplasamentului situat în localitatea Sâncraiu, Comuna Sâncraiu, județul Cluj și asigurarea condițiilor în vederea executării obiectivului de investiții: „Construire și dotare cămin cultural în sat Sâncraiu, nr.330-331-332, comuna Sâncraiu, județul Cluj”
- Hotărârea nr. 35.** privind aprobarea documentației tehnico-economică pentru investiția „Construire și dotare cămin cultural în sat Sâncraiu, nr.330-331-332, comuna Sâncraiu, județul Cluj”
- Hotărârea nr. 36.** privind implementarea instrumentului economic „plătește pentru cât arunci”, în cadrul serviciului public de salubritate asigurat pe raza Comunei Sâncraiu
- Hotărârea nr. 37.** privind finanțarea cheltuielilor participării ansamblului folcloric „Felszeg Gyöngye” Sâncraiu la festivalul World Folklore Festival, organizat în Cannes, Franța
- Hotărârea nr. 38.** privind aprobarea susținerii financiare a ASOCIAȚIEI SPORTIVE FOTBAL CLUB VOINȚA SÂNCRAIU pentru activitatea sportivă desfășurată de echipa de fotbal în turul anului 2021
- Hotărârea nr. 39.** privind aprobarea delegării unui reprezentant al Consiliului Local Sâncraiu în Consiliul de Administrație și a unui reprezentant în Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității (CEAC) a Școlii Gimnaziale „Ady Endre” Sâncraiu, pentru anul școlar 2021/2022
- Hotărârea nr. 40.** privind aprobarea rețelei unităților de învățământ în Comuna Sâncraiu pe anul școlar 2022 - 2023
- Hotărârea nr. 41.** privind aprobarea tarifului de sortare, operare TMB RADP Cluj-Napoca, transfer și depozitare a deșeurilor la CMID Cluj
- Hotărârea nr. 42.** privind aprobarea Planului de măsuri privind colectarea selectivă a deșeurilor la nivelul Comunei Sâncraiu
- Hotărârea nr. 43.** privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici și a valorii de investiție pentru Proiectul: MODERNIZARE DRUMURI SI STRAZI IN COMUNA SANCRAIU, JUDETUL CLUJ - LOT 1
- Hotărârea nr. 44.** privind rectificarea bugetului local
- Hotărârea nr. 45.** privind aprobarea introducerii în domeniul public al Comunei Sâncraiu a investiției “Înființare pistă de biciclete pe terasamentul căii ferate dezafectate Huedin-Sâncraiu-Călățele”
- Hotărârea nr. 46.** privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici și a valorii de investiție pentru Proiectul: MODERNIZARE DRUMURI SI STRAZI IN COMUNA SANCRAIU, JUDETUL CLUJ - LOT 2
- Hotărârea nr. 47.** privind aprobarea demolării clădirilor C1, C2, C3, C4 din Cartea funciară nr. 50761 Sâncraiu și aprobarea finanțării din bugetul local a cheltuielilor aferente acesteia, în cazul finanțării investiției „Construire și dotare cămin cultural în sat Sâncraiu, nr.330-331-332, comuna Sâncraiu, județul Cluj” de către Ministerul, Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației prin Compania Națională de Investiții "C.N.I." S.A.
- Hotărârea nr. 48.** privind revocarea HCL cu nr. 24/28.05.2021, privind aprobarea patrimoniului public și privat al comunei Sâncraiu pentru anul 2020
- Hotărârea nr. 49.** privind revocarea HCL cu nr. 40/30.09.2021, privind aprobarea rețelei unităților de învățământ în Comuna Sâncraiu pe anul școlar 2022 – 2023
- Hotărârea nr. 50.** privind aprobarea taxelor și impozitelor locale pentru anul 2022
- Hotărârea nr. 51.** privind aprobarea lucrărilor pentru creare acces nou și realizare branșamente/racorduri la rețele edilitate în zona străzii localității în cadrul investiției ELABORARE DOCUMENTAȚIE P.U.D. ȘI DOCUMENTAȚIE PENTRU AUTORIZAREA EXECUTĂRII LUCRĂRILOR DE CONSTRUIRE LOCUINȚĂ UNIFAMILIALĂ, ATELIER, GRAJD, ȘURĂ, TERASĂ ACOPERITĂ, ÎMPREJMUIRE, AMENAJĂRI EXTERIOARE, RACORDURI ȘI BRANȘAMENTE ȘI OPERAȚIUNI NOTARIALE, realizată de MERTENS JONAS FRANCISCUS, Alunișu nr. 95.
- Hotărârea nr. 52.** privind aprobarea Regulamentului și concesiunea Serviciului public de gestionare a câinilor fără stăpân, din Comuna Sâncraiu, județul Cluj
- Hotărârea nr. 53.** privind aprobarea organigramei și a statului de funcții pentru aparatul de specialitate al primarului comunei Sâncraiu, județul Cluj
- Hotărârea nr. 54.** privind modificarea HCL cu nr. 28/27.07.2017, privind stabilirea salariilor de bază pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului comunei Sâncraiu, județul Cluj.
- Hotărârea nr. 55.** privind rectificarea bugetului local
- Hotărârea nr. 56.** privind stabilirea taxei speciale de salubritate pe anul 2022

Conținutul acestor hotărâri pot fi studiate la afișierul primăriei.

CONSILIUL LOCAL

Kérjük,

**adója 3,5%-ával
támogassa az**

Ady Endre Kulturális Egyesületet!

Denumire entitate nonprofit:
ASOCIAȚIA CULTURALĂ ADY ENDRE

Cod de identificare fiscală al entității nonprofit:
CIF: 6991921

Cont bancar (IBAN):
RO79 RZBR 0000 0600 0782 1827

Oktatunk és nevelünk

Az Ádý Endre Általános Iskola tevékenységei

Kedves diákok, tisztelt szülők!

Idei tanévünk jelszavai: **„A lehető legjobbat kell kihozni magunkból. Ez emberként szent kötelességünk.”** (Albert Einstein) **Tedd jobbat, és vigyázzunk arra, amink van!** E gondolatok jegyében szerveztük iskolánk tevékenységeit, melyekről a teljesség igénye nélkül számolok be.

A 2021–2022-es tanév már szerkezetileg is másképp alakult. Az első félév januárban fog véget érni. Mi is fér bele e félévbe? Szeptemberben reménykedve, hogy minden jól fog alakulni, elkezdtük az új tanévet. Iskolanapokat tartottunk, résztvettünk a Világ Legnagyobb Tanóráján, Mozdultunk a klímáért. Távolságtartással, fertőtlenítőszerrel, maszkban, de reményteljesen kezdtük a tanévet.

Október 1–3. között Ady-napokat szerveztünk, melynek keretében egy kerekasztal megbeszélés során döntöttünk az ajándékba kapott Ady-szobor köztéri elhelyezéséről, ünnepélyesen felavatódott a multifunkcionális sportpálya. Aztán jött egy hirtelen vakáció október végén, azt sem tudtuk, örvendjünk neki vagy sem. Novemberben azonban újra a padokban ültek diákjaink, és folytatódott a normális oktatás.

Szakiskola beindítását kezdeményeztük, melynek érdekében ARACIP-értékelés (Romániai Közoktatási Minőségbiztosítási Hatóság) történt december 2–3. között online rendszerben. Az ellenőrzés során megállapították, hogy iskolánk megfelel az országos minőségi mutatóknak a szakoktatás terén. A tervezett oktatási forma beindításához még sok tényező szükséges: infrastrukturális fejlesztés, iskolareklám, de legfontosabb a tanulók jelentkezése lesz. Itt köszönném meg mindenkinek, aki bármilyen módon hozzájárult e nem kis feladat teljesítéséhez. Indítani kívánt szakok: felszolgáló-elárúsító, illetve elektronika.

Az iskolánkat szebbé tették azok a munkálatok, amelyeket az iskola alkalmazottai végeztek el: az alkotóház külső felújítása, az 5. osztály kifestése, új táblák felszerelése az osztálytermekben, a tájékozódást szolgáló térkép és információs táblák elhelyezése, udvarrendezési munkálatok.

Tájékozódást segítő térkép

lése az osztálytermekben, a tájékozódást szolgáló térkép és információs táblák elhelyezése, udvarrendezési munkálatok.

Öröm számunkra, hogy a járványügyi előírások ellenére lehetőségünk nyílik a különböző közösségi események megszervezésére is. Tanulóink kirándulásokon vehetnek részt, járhat a Mikulás és a karácsonyi ünnepség sem marad el.

Büszkék vagyunk azokra a pedagógusainkra, akik bekapcsolódtak a 2020–2021-es tanévben az országos szintű Telesuli programba, akik folyó év december 3-án a Kolozs Megyei Tanfelügyelőségen díjat vehettek át munkájukért. A televíziós tanórák tartása nem szerepel a pedagógusok munkaköri leírásában, ezért komoly idő és szellemi energia-ráfordítást kívánt e tevékenység Ambrus-Péter Erzsébet, Böndi Katalin, Iuşan Paul-Daniel és Péter Mónika-Mária részéről.

A Pro Lompért Egyesület meghívására, december 12-én iskolánk küldöttsége részt vett az Ady Endre születésének 144. évfordulója alkalmából szervezett ünnepségen. Koszorút helyeztek el Ady Endre mellszobránál és a Szilágylompéti Ady Endre Általános Iskola udvarán leleplezésre került a felújított kőasztal.

Az oktatási tevékenységek mellett jelentős anyagi támogatásnak is örvendhetünk, melyek a következők:

A **Bethlen Gábor Alap** segítségével működtetni tudjuk az iskolabuszokat, a kollégium konyhája részére propángázt vásárolunk, és részben a téli tüzelőanyagot is beszereztük. A **Communitas Alapítvány** hagyományosan támogatja a bentlakók költségeit, diákok ingáztatását, de a délutáni oktatáshoz szükséges oktatási segédanyagokat is segítségükkel szerezzük be. Komoly anyagi támogatás érkezik évente a **Csoóri Sándor Alapból** a néptáncoktatásra. Az **Eötvös Loránd Tudományegyetem** diákjaink étkeztetésében segít. Köszönjük a **Kolozs megyei Magyar Gazdák Egyesületének** azt, hogy az Ady Endre Általános Iskola és Szórványkollégium részére „Magyarok Kenyere – 15 Milliő Búzaszem” program keretében, 2000 kg lisztet adományoztak. Meg szeretném köszönni, hogy iskolánk is részese lehet az **Iskola Kőasztal a Szilágylompéti Ady Endre Általános Iskola udvarán**

Kirándultunk a VI. osztállyal

Alapítvány által finanszírozott délutáni oktatási programnak. Négy csoportban, négy pedagógus vezetésével zajlik a délutáni oktatás iskolánkban. Kiemelném még a támogatók között az Alfa Kalota – Csáki Attila, Tech WOOD – Davide Lazzarri, EBERSPACHER RO SRL – Benk Árpád, EMUGE FRANKEN Tools Románia kft. – Kismihály János, Balázs Barna cégvezetőket, akik hathatós támogatásban részesítették iskolánk programjait.

Köszönet illeti diákjainkat, szüleiket, kollégákat, hogy ezek a programok megtörténhettek. Hálával tartozunk támogatóinknak, a fentebb említett alapítványoknak, a vállalkozóknak, magánszemélyeknek, a Polgármesteri Hivatalnak, a településen működő civil szervezeteknek.

Ezen gondolatokkal kívánok áldott karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag boldog új esztendőt.

Okos-Rigó Dénes
igazgató

Kirándult a VII. osztály

Ebben a vírustól függő világban elég nehéz megszervezni egy kirándulást, és talán még nehezebb megvalósítani azt. Épp ezért volt olyan nagy az öröm, amikor több időpont-módosítás és helyszínváltoztatás után mégiscsak elindult az autóbusz velünk egy számunkra teljesen ismeretlen hely felé.

2021. május 7-én, csütörtökön, déli 12-kor indultunk az Ady Endre Általános Iskola udvarából, és délután 5 óra érkeztünk meg a Ela Mada nevű panzióhoz Felsőgardába, ahol két éjszakát is töltöttünk.

Mielőtt viszont a szállásra értünk, meglátogattuk a PISOAIA nevű vízesést és a Csigahegyét. Ez a két hely szinte egymás mellett helyezkedett el.

A Csigahegy lábánál

Mozdulj a klímáért akcióját

A délután során megismerkedtünk a szállásunkkal és pihentünk volna, mert esett az eső, de arra nem volt időnk. Mindenki tudja, hogy milyenek vagyunk mi gyerekek, tehát a pihenés helyett inkább sárfociztunk. Ez egészen estig elhúzódott, vacsora után még későig játszottunk és izgatottan vártuk a következő napot.

Másnap, május 8-án, pénteken, a vartopi (Vârtope) barlang volt az első megállónk. Elég nehéz volt megtalálni, mivel sem kirándulókkal, sem internet vagy telefonjellel nem nagyon találkoztunk. Hosszas hegymászás után érkeztünk meg, nem kis izgalommal hallgatva a barlanglátogatás szabályait. Szerintem a legjobban az oszink volt megijedve, mert többször mondta, hogy nem szereti a szűk, sötét helyeket. De mindnyájan bementünk, és itt várt az egyik legszebb élményünk. Igaz, hogy nagyon figyelmesen kellett közlekedni, volt, aki elesett, mégis titokzatos volt, izgalmas és megismételhetetlen. Ezután pár száz méterre a barlang szájától megpillantottuk a Nagy-Kojba (Peștera Coiba Mare) nevű barlangot. Hihetetlen látványt nyújtott, mivel a barlang boltozata több, mint 50 méterre magasodott a fejünk fölött, és májusban is elég sok hó fehérlett a barlang bejáratánál.

Az izgalmas barlanglátogatás után egy másik természeti csoda várt minket. Itt láttam életem legszebb zöld patakját. A víz a szikla alól csörgedezett ki békésen, olyan harmonikus látványt nyújtva, amitől hálára nyílik az ajkad Isten csodálatos teremtmése iránt. Ennek a helynek a neve TAUZ VIZKELET (Izbucul Taulului).

Miután visszaértünk a szállásra, egy közös meccsnézés és foci után, jól megvacsoráztunk, és összegyűltünk egy közös társasjáték-estre, hogy kiélvezzük az utolsó éjszakát. Másnap, május 9-én, szombaton reggel mindenki összecsomagolt, és elindultunk az utolsó két megállóra.

Először a Lonele kapuja nevet viselő barlangon mentünk végig egy hosszú fémszerkezeten, több tucat denevér társaságában. Ez a barlang rövid volt, és nem olyan érdekes, mint amilyeneket azelőtt nap láttunk. Még egy utolsó látnivaló várt ránk. Az Ördögös-völgyszoroson (Cheile Ordâncușei) történő sétán megcsodáltuk a tájat, a friss levegőt, és örültünk egymás társaságának.

Miután ezeket is megnéztük, felszálltunk a buszra, és elindultunk hazafelé, számos élménnyel gazdagodva. A kirándulásunkat az osztályfőnökünk, Kovács Erzsébet szervezte, köszönjük neki és családjának, akik szintén velünk tartottak, valamint Attila bácsi buszsofőrnek és Ildi tanító nének, hogy hozzájárultak ahhoz, hogy ezeket az élményeket átéljük. Bízunk benne, hogy még lesz ehhez hasonló alkalom. Így zárult a legjobb osztálykirándulás a mostani 7. osztály számára.

Lovász Balázs
VII. osztály

Kerekasztal-beszélgetés az Ady-szobor helyéről

„Ha élet zengi be az iskolát, az élet is derűs iskola lesz”

ADY ENDRE

Ady szavai biztattak és indítottak útnak az idei, 2021. október 1–3. között megtartott Ady-napok szervezésében. Ebben az évben az iskola nem csak helyszíne, de inspirációs forrása, témája is volt rendezvényünknek.

Ahogy ez lenni szokott, a diákokat versenyekkel szólítottuk meg. A különböző versenyformákban megmérettették magukat a kalotaszentkirályi diákokon kívül a zsámboki és szilágylompéti testvériskolák képviselői is. Három kategóriában mérhették össze egymással tudásukat, tehetségüket és odaadásukat a gyerekek. A képzőművészeti pályázatra E.o.–VIII. osztályosok munkái érkeztek, melyekből a diákok segítségével kiállítást készítettünk, ennek látványa mai napig örvendtet bennünket. Az V–VIII. osztályosok számára hirdettünk még szavalóversenyt és irodalmi pályázatot is. Ezek kiértékelése és a versmondás péntek délelőtt zajlott szakmai zsűri előtt, melynek itt is hálásan köszönjük részvételét és munkáját.

Öröm volt látni, hogy a gyerekek lelkesedtek, a legkisebektől a legnagyobbakig. Ugyan mindenki nem érhetett el helyezést, de ahogyan a díjazáson is kiemeltük, mindannyian győztesek vagyunk, hiszen sikerült a magunktól telhető legtöbbet teljesíteni.

A szombati nap főként az ünneplésről szólt. Ünnepeztük nemcsak a multifunkcionális sportpálya átadását, hanem kerekasztal-beszélgetés keretében az Ady-szobor helyéről is tanácskozás folyt, majd este könyvbemutató is zajlott.

Köszönjük mindazoknak, akik a rendezvényt bármilyen formában támogatták! Köszönöm a kollégáknak, hogy segítségükkel ennyire zökkenőmentesen zajlott a rendezvény! És végül, de nem utolsó sorban, köszönöm a diákoknak, hogy igénylik, szeretik és motiválnak mindannyiunkat ilyen rendezvények szervezésére.

Fekete Hanga,
magyartanár

Könyvbemutató

„Egymásba simuló kezek tartják össze az eget és a világot”

ALBERT CAMUS

Elég nehéz bármilyen kapcsolódásról, érintésről beszélni ebben a távolságtartó világban. A hónapok múlása, nem-hogy közelebb hozott volna bennünket egymáshoz, hanem egyre nagyobb szakadékörvényt idézett elő. Közben a bensők egyre jobban vágyik a szeretetre, a gondoskodásra, a figyelemre. Közeleg a karácsony. Hálára készíttet az a tudat, hogy mi egészségesek vagyunk, családjaink van, nem nélkülözünk. A viharok, a betegség, a halál szele mellett megtanultunk reménykedni, legyőzni a félelmeinket, valamint hinni és hálásnak lenni. Otthon és az iskolában is.

A VII. osztályosaimmal közösen figyeljük egymás rezdüléseit, igyekszünk távolságtartás mellett is, közelségben lenni. Apró lépéseket teszünk egymás megismerésére és elfogadására, azért, hogy összetartással nagy dolgokra is képesek legyünk. A nagy dolgok közé sorolnám a toleranciát, szeretetet, segítségnyújtást, empátiát is. Könnyebb megtanítani nekik egy történelemleckét, mint batyujukba csomagolni az emberiséget. Remek alkalom kínálkozott, amikor Fóris Brigitta felhívását olvastam a mikulásakcióval kapcsolatban. Ez a kolozsvári anyuka, a Kéz a kézben Jótékonyági Könyvlicit csoport egyik „alapgyala”, ahol nemcsak beteg gyerekeknek igyekeznek segíteni, hanem az árva gyerekekről sem feledkeztek meg. A gyerekekkel már többször gyűjtöttünk könyveket vagy vásároltunk liciten, azért, hogy Noel vagy más hasonló helyzetű kisgyerekeknek segítsünk. Tanuljuk ezt az érzést, egymás iránt is, és hisszük azt, hogy minden megragadott lehetőség közelebb visz bennünket egymás tiszteletéhez, a máság elfogadásához, a világ jobbá tételéhez. Így a kalotaszentkirályi Ady Endre Általános Iskola VII. osztálya az osztályfőnökükkel együtt 19 gyerekek (a 483-ból) teljesítette a Mikulásnak megírt kéréseket, amelyek főként könyvekre vonatkoztak. A kért könyvek között vannak mesekönyvek, színezők, történelmi, földrajzi

Küldjük szeretettel

könyvek is. Minden gyerek egy kis szívecskére ráírta a gyerek nevét, korát és a gyerektípusát, ahova a könyvet kell küldeni. A kért könyveket és még más licitire felajánlott könyveket elvittük az igazgató úrral Brigittához örömmel és hálával, hogy mi is részesei lehettünk az örömszerzésnek. A könyveket gyerektípusokba vitték, kiosztották, és biztos vagyok benne, hogy mosolyt varázsolt a gyerekek arcára. Reméljük, hogy a Mikulás még nagyon sok gyerek könyvkérését teljesíti.

Fogadtuk örömmel

Talán a karácsony jövetele nem fogja feloldani a korlátozásokat, a kezek egymásba simulása még mindig tilos lesz. A kezek helyett a lelkek összelelkeznek minden segítő tett, mosoly, jó szó adományozása által. Örömmel tölt el, hogy a „gyermekeim” összekapcsolódó szíve irányította a kezeiket, és így szívtől szívhez jutott a karácsonyi Szeretet.

Kovács Erzsébet,
a VII. osztály osztályfőnöke

Întâlnire cu scriitorul Alex Moldovan

În data de 26.11.2021, clasa a VII-a a avut parte de o oră de limba română specială. Deoarece am discutat întreaga săptămână cartea „Olguța și un bunic de milioane” de Alex Moldovan, am considerat că e un moment prielnic pentru a-l invita la noi la școală pe însuși scriitorul, pentru a sta de vorbă cu elevii și a le prezenta întreg mecanismul de realizare a romanului său.

Ne-am bucurat nespus să aflăm că domnul Moldovan a acceptat încântat invitația și a reușit să vină la școala noastră chiar în săptămâna în care am discutat la clasă cartea sa.

Întâlnirea a fost un real succes. Elevii clasei a VII-a l-au așteptat entuziaști pe scriitor care a intrat la ei în clasă într-un mod relaxat și degajat. De obicei, când ne gândim la un scriitor asociem rapid în mintea noastră figura sobră și solemnă cu o privire acvilină, însă Alex Moldovan este diferit. Dânsul a preferat o ținută tinerească, mai apropiată de preferințele elevilor, așa că nu ne-a mirat să-l vedem îmbrăcat în blugi, cu o bluză sport și o pereche de căști atârnată la gât.

Elevii au avut libertate deplină în a-l întreba orice doresc pe scriitor legat de carte, modul în care a gândit cartea sau alte curiozități legate de preferințele personale.

Astfel, am aflat de ce personajul principal al cărții se numește Olguța, care sunt sursele de inspirație ale cărții, ce dificultăți întâmpină în momentul gândirii acțiunii și care a fost

secretul care a făcut din cărțile scrise de dânsul să fie în top 3 cel mai bine vândute cărți din România.

La final vizitei, Alex Moldovan mi-a confesat că a fost una dintre cele mai interesante și frumoase întâlniri cu elevii pe care le-a avut în ultima perioadă. Acest lucru se datorează, cred eu, seriozității specifice elevilor noștri, dar și bucuria de a te întâlni cu frumusețile literaturii în alt fel.

La final, doresc să atașez câteva impresii ale elevilor, după întâlnirea cu Alex.

Csüdöm Dávid: *Întâlnirea cu Alex Moldovan a fost foarte educativă, distractivă și de neuitat. Acest scriitor a scris una dintre cărțile mele preferate. Sunt recunoscător și bucuros că a venit la noi și ne-a dăruit din timpul său prețios. Și nu în ultimul rând îi mulțumesc din suflet profesorului meu de limba română, care a planificat și a realizat întâlnirea cu acest scriitor minunat.*

Kolcsár Boróka: *Pentru mine a fost un eveniment foarte special, pentru că un celebru scriitor ca Alex Moldovan a venit la Sâncraiu. Nu m-aș fi gândit niciodată că aici, într-un sat foarte mic ca Sâncraiu, va veni un om cunoscut. Mai ales că noi suntem maghiari. Întâlnirea cu Alex Moldovan a fost o experiență foarte interesantă și de neuitat.*

Lovász Balázs: *Întâlnirea cu Alex Moldovan pentru mine a fost ca o poveste. Nu m-am gândit niciodată că o să mă întâlnesc cu un om așa de faimos. Am fost șocat când a intrat pe ușa clasei. Timpul a trecut foarte repede când am vorbit cu el. A fost o oră nemaipomenită!*

Prof. Iușan Paul Daniel

Barátságshőnyegét szőttünk a közös munka és összetartozás jelképeként

Fellelegzést jelent sokunk számára 2021 nyara, figyelembé véve az elmúlt év előzményeit, a világjárvány hozta intézkedéseket. Idén valamennyire visszatérve a normális kerékvágásba, sorra került a XVIII–XIX. Gyarmathy Zsigáné Alkotó és Helyismereti tábor.

A tavalyra, a 2020-as évre eső 18. Gyarmathy Zsigáné Alkotó és Helyismereti tábor elmaradása végett a szervezők az idei évben próbálták pótolni a kimaradást, mivel a tábor online felületen nem érte volna el a kitűzött célok mindenikét. Célja, hogy a testvériskolákkal kialakított kapcsolatot fejlessze, elmélyítse és közösséget formáljon, valamint a diákok alkotói és kreatív képességeit fejlessze interaktív módon a környék kultúrájának megismertetésével. A nemzetközi táborban három iskola diákjai vesznek részt: a szervező iskolából, a Kalotaszentkirály-Zentelkei Ady Endre Általános Iskolából közel 50 diák és a két, vele testvérkapcsolatban álló intézmény növendékei - a Bajza Lenke Általános Iskolából 12 diák Márkus Mária kíséretében, valamint a Szilágyolompéti Ady Endre Általános Iskolából 12 diák, László Mihály sporttanár valamint Oszváth Edina-Kristina magyartanár nő kíséretében. Közel 80 diák és megközelítőleg 20 magyar ajkú pedagógus vett részt a programban, továbbá közel 10 népi mester irányította a diákok munkáját.

Bár jelen pillanatban korlátozottak a tevékenységek, a rendeletek betartására törekedtek szervezők, programvezetők a 2021. július 26–31. között lezajlott táborban.

A gyerekek és kísérő tanárok színes programokon, foglalkozásokon próbálhatták ki magukat. Meglátásom szerint a környék hagyományos mesterségei kerültek fókuszpontba, mindaz, ami a Kalotaszeg tájegységben jellemzően fennmaradt, a folklór színes foltjaiba kaptunk betekintést. A népművészeteken kívül a helyismeret is bekerült a programfüzetbe. A programbeosztásnak köszönhetően lehetőség nyílt irodalmi, építészeti téren Kós Károly életműjéhez, művészetéhez

közelebb kerülni. Ugyancsak a tábor keretében kirándultunk Bonchidára, olyan helyszínekre látogattunk el, amelyeknek kapcsolata van a Bánffy-hagyatékkal.

A tábor ünnepélyes megnyitóját Okos-Rigó Dénes, a fogadó iskola igazgatója tartotta, köszöntötte a résztvevőket, majd ismertette és bemutatta az iskolát, valamint a tábor tizenhét éves múltját. Ezt követően a községközpont néhány nevezetes műemlékét, épületét látogattuk meg Kovács Erzsébet vezetésével. A körsétán egy Bánffy György által építtetett, gazdatiszti házat mutatott be, amely pillanatnyilag az Ady Endre Egyesület tulajdonában van; a Szent István-mellszobrot, a helység református templomát és annak kiemelkedő motívumait. Mindezekon kívül, de a templomkertben maradván láthattunk egy Mátyás király korából származó harangot, és Ady emlékére elhelyezett márványtáblát. Az utolsó állomás az Ady-szoba volt.

Ebéd után megismerkedtünk az alkotótermekkel: varrás-technikák – Ambrus-Péter Erzsébet, Török Tímea-Éva és Laczi Júliánna-Zsófia; bogozás – Kolcsár Ildikó és Péter-Jani Debóra és Bianka; rajztechnikák – Laczi Lóránd; csuhézés – Gere Erzsébet; faragás – Laczi Balázs és Balázs Andor; gyöngyfűzés – Böndi Katalin; rongyszőnyeg-szövés, citera oktatás – Nagy István; úszás – Csüdöm Norbert és néptáncoktatás – Bálint Orsolya-Mónika, Póka Jácint Tivadar. Az uzsonnát követte a népdaltanulás. Vacsora után a bentlakók használatba vehették a település, de az iskola intézménye által fenntartott uszodát jutalomként, feltöltődésként vagy épp relaxációs célok végett, de mindenképp a testi-lelki egészség megőrzésének érdekében.

A következő napon, kedden a résztvevők a hétfőn megismert tantermek egyikében meghatározott létszámmal folytatták megkezdett kézügyességi munkájukat vagy a citratanulást. Az iskola adottságait kihasználva, korosztályokra bontva az V–VI. osztály néhány úszástechnikát sajátított el a megnevezett sporttanár segítségével.

Szerdán újabb helyismereti túrán vettünk részt, elhagyva Kalotaszentkirályt. Az iskolabusz többszöri fordulással szállított ki minden résztvevőt a bánffyhungyadi pályaudvarra ahonnan vonattal utaztunk Sztánára. Itt elsők között a Kós Károly tervezte épületeket tekinthettünk meg: lánytestvéreinek, Szidóniának tervezett nyaralót, a Varjúvárat, és a Szen-

Bánffyhunyadon a diákok megkoszorúzták a tábor névadójának, Gyarmathy Zsigánének a kopjafáját

timrei Jenőnek tervezett épületet. A következő állomásra hosszú, de egészséget szolgáló séta vezetett: a Sztánán felavatott Kós Károly-mellszobrot vehettük testközelből szemügyre, a református templomot és a Kós Károly-kiállítást tekinthettük meg. Itt jobban elmélyíthettük ismereteinket a már említett íróról és építészmérnökről. Ezután Zsobokra látogattunk. Itt megismerhettük a református templomot és párhuzamot vonhattunk a kiemelkedő sajátosságok között a települések függvényében. Benk András festőművész körvezetésével betekintést nyerhettünk a Zsobokon megrendezett festőművészek alkotótáborába. Bánffyhunyadon a tábor névadójának, Gyarmathy Zsigáné kopjafáját a diákok megkoszorúzták. Az esti népdaltanuláson zsámboki népdal került tálcára, onnan érkező diák bemutatásával.

Csütörtökön a VII–VIII. osztályosok sajátíthattak el úszással kapcsolatos ismereteket, a többi diák a megkezdett munkát folytatta. A programot testmozgásos játékok követték, felhasználva a hétfőn megszerzett elméletet. Összesen öt megálló volt, minden megállónál egy kérdés jelentette a belépőt. Versenyszellemben járták végig a hétfői állomásokat, ahol pedagógusok várták őket megtervezett játékokkal. Ezen az estén szilágysági népdalt tanultunk szilágyolompéti diák levezetésével és citerakísérettel. A napi felgyűlt feszült energiát néptánc tanulással vezettük le.

A pénteki nap a helyismeret nevében terveződött: a Bánffyak nyomának követését folytatva a Bánffy-kastély épületét csodáltuk meg Bonchidán; továbbá a választói Kallós Zoltán Múzeum és Népművészeti Központot és a gyalui várkastélyt. A napot ünnepélyes bográcscsőzés koronázta meg, ezt pedig tábortűz körüli nyitott beszélgetés zárta. A tábortűz mellett felcsengtek a héten megtanult népdalok, összegeztük élményeinket, tapasztalatainkat.

A szombati nap egyben összegző és búcsút intő volt. A résztvevők bemutathatták az alkotótábor termékeit, saját kezűleg készített munkáikat, a diákok kisfilmjeiket, amelyeken lencsevégre kapták az együtt töltött idő pillanatait. Az egész héten szőtt barátságshözgyehez mindenki hozzászótte saját részét. Ezt a szönyeget három egyenlő részre vágta az iskola igazgatója, Okos-Rigó Dénes a közös munka és az összetartozás jelképeként, és elosztotta a résztvevő iskolák között. A szönyeget ugyan darabokra lehetett vágni, de remélhetőleg az itt szövődött barátságok hosszútávúak lesznek. A ma teteteinek hatása van a jövőre, a résztvevők életre szóló élményekkel gazdagodtak, átértékelték a rájuk hagyott gazdag népi kultúra szellemét, tovább adják és annak tudatában élnek.

Zárásképp de nem utolsó sorban köszönet illeti a támogatókat – az Ady Endre Kulturális Egyesületet, a kalotaszenti királyi Ady Endre Általános Iskolát, civil szervezeteket, cége-

A napot ünnepélyes bográcscsőzés koronázta meg, ezt pedig tábortűz körüli nyitott beszélgetés zárta

ket, magánszemélyeket – hogy segítették a tábor létrejöttét, Okos-Rigó Dénes igazgató pedig fáradtságot nem ismerve járult hozzá a tábor megszervezéséhez, lebonyolításához.

Főtámogató: Communitas Alapítvány Támogatók: Ady Endre Általános Iskola – Szilágyolompéti, Bajza Lenke Általános Iskola – Zsámbok, DAVINCZE TOURS Kft, POLGÁRMESTERI HIVATAL Kalotaszentkirály-Zentelke, ROLOVIS Kft., Fierul Kft., RMDSZ KALOTASZENTKIRÁLY, KARTON PACK Kft., SILVANUS ÖKOLÓGIAI EGYESÜLET, DOREMLEMN Kft., Csüdöm Csaba, TECH WOOD utilaje pentru preluctarea lemnului.

Ozsváth Edina Kristina,
magyar nyelv- és irodalomtanár

Forrás: <http://szabadsag.ro/-/baratsagszonyeget-szottunk-a-kozos-munka-es-osszetartozas-jelkepekent>

Az Ady Endre Általános Iskola támogatói

**Kalotaszentkirály
Polgármesteri
Hivatala**

**EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM**
AZ
EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA
ÁLTAL

**Csóóri Sándor
Alap**

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMBERI ERŐFORRÁSOK
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

RMDSZ

**COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

**CONSILIUL
JUDEȚEAN
CLUJ**

**KOLOZS
MEGYEI
TANÁCS**

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MUNISZTERI HŰBŐSÉG
NEMZETPOLITIKAI ALKALMAZTHATÓSÁG

BETHEN GÁBOR

KMGE

**iskola
alapítvány**

SC ALFA KALOTA SRL

TECHWOOD
Utilaje pentru industria lemnului

**ALFA
KALOTA**

DeLaval
REPREZENTANT
TERITORIAL
TERÜLETI
KÉPVISELET

Médiatámogatók:

Szabadság

krónika

Kalotaszeg
KALOTASZENTKIRÁLYI FŐVÁROSI

12

Mit visz a bicikliút Kalotaszentkirály-Zentelkére?

Az egyre emelkedő koronavírusos mutatók által előrevetített újabb korlátozások bevezetése előtt három új fejlesztést ünnepeltek Kalotaszentkirály-Zentelkén: a kollégium napelemrendszerét, felavatták a multifunkcionális sportpályát és a négy kilométeres bicikliutat a péntektől vasárnapig változatos programkínálattal zajló Ady-napok keretében. A fejlesztések fokozzák a helybéli bentlakásos iskolában az ellátás minőségét, a testnevelésórákat ezután nemcsak az uszodában, hanem a legkorszerűbb borítással ellátott játékpályákon is tarthatják, a bicikliút bővíti a falusi turizmus kínálatát és a helybelieknek is biztonságosabb szabadidős lehetőséget kínál – amikor pedig Bánffyhunad is megépíti a maga szakaszát, akár ingázni is lehet a két település között. Kalotaszentkirályon méltó otthonra találhat a hányattott sorsú hetvenéves Ady-szobor, Várady Sándor egész alakos alkotását a helybéli Ady Endre-iskola területén tervezik elhelyezni.

Talán nincs is olyan Kolozs megyében, aki sose hallott volna Kalotaszentkirályról, a határon túl is – hangsúlyosabban Magyarországon – egyik, ha nem rögtön a leghíresebb erdélyi magyar faluról, amelynek nevével (Sâncraiu) a román lakosságnak is volt alkalma találkozni, hiszen a több százezer internetes találat között tömegével olvashatjuk a román nyelvű cikkeket, turistaélményeket, amelyek többnyire szuperlatívuszokban szólnak a cifra Kalotaszegnek ezen gyöngyszeméről. Gyakran említik a falu nevét a különféle fejlesztések kapcsán, hiszen a széles tömegeket vonzó néptánc-tábor és csipkebogyó-fesztivál, a rendszerváltás után Erdélyben az elsők között felvirágoztatott faluturizmus mellett a településen már az ezredforduló előtt is mifelénk még kirívóan szokatlanok számító, az osztrák vidékeket idéző rendezettséggel találkozunk, és sok lenne elsorolni mindazt, amit a lehetőségeket nemcsak felhasználó, de fel is kutató gondos önkormányzatnak 1990 óta sikerült községfejlesztés címén megvalósítania. Szorítkozzunk hát csupán

néhány látványosabb példára. Kalotaszentkirály széles főútján a Kalota folyót szemrevaló park kíséri végig, padokkal, hangulatos kis hidakkal, a takaros porták előtt sehol sem árválgodnak rozsdásodó gépek, törmelékhegyek, az oszlopokat virágok díszítik és egyik szemétkukától már látni lehet a következőt, a bentlakásos iskola, a polgármesteri hivatal épületén mintha csak tegnap mázolták volna fel az utolsó festékcsíkot. A községet átszelő Kalota medre városok által megirigyelhető szakmaisággal szabályozott. A településen az idén fűtött medencéjű, félolimpiai fedett uszoda nyílt, ami alighanem szintén páratlan országos teljesítménynek számít, hiszen a közeli városban, Bánffyhunadon még szabadteri strand sincs, és a metropolísi rangra törekvő, mintegy félmillió lakosságú Kolozsváron is egyik kezünk elég arra, hogy az uszodákat megszámozzuk. A hétvégi Ady-napokon pedig újabb fejlesztéseket írhattak hozzá a gazdag jegyzékhez.

Gyalutól Székelyjőig és Egerestől Reketőig a környék 14 önkormányzatát alapvetően vidékfejlesztési céllal tömörítő GAL Napoca Porolissum kistérségi egyesületnél Kalotaszentkirálynak még 2017-ben támogatást nyert két pályázata valósult meg mára. A mintegy 30 ezer eurós fejlesztés eredményeként a kollégium épületére szerelt napelemekkel biztosítják immár a bentlakás és a konyha számára a meleg vizet, és mintegy 90 ezer euróból épült meg a multifunkcionális sportpálya az uszoda és az iskola között. A sportpályák költségeiből 50 ezer eurót az önkormányzat fedezett, hogy az ízületeket kímélő legkorszerűbb küzdőtéranyagból készülhessen el a pálya borítása. A területen tulajdonképpen kétféle mérkőzés futhat egyszerre, a korszerű világításnak köszönhetően akár sötétedés után is: az egyik pályán focizni, kézilabdázni vagy teniszezni, a másik pályán pedig ezzel párhuzamosan kosarazni lehet. A pályákat a nap tanítási időszakában az iskola diákjai használják – akik immár egyik héten úsznak, másik héten atlétikáznak és fociznak testnevelésórán –, azonkívül a helybeliek rendelkezésére állnak.

Drótszamárral az egykori vasúti töltésen

Az évtizedek alatt eladogatott, széthordott, tönkrement egykori kisvasúti sínek helyén régóta szeretett volna bicikliutat építeni a kalotaszentkirályi önkormányzat. Sokan bele se kezdenének, sőt ki se találnának ilyesmit, hiszen olyan területről beszélünk, amely nem volt az önkormányzaté, de még csak nem is Kolozs megyéé, hanem az állam tulajdonát képezte, az ügyvivő szállítási minisztériumtól a román vasúti társaság koncesszionálta. De Póka András György polgármesternek és önkormányzati csapatának egy ilyen „apróság” nem szegheti kedvét. A lobbigepezet legelképzelhetetlenebb bugyrait megjárva évekbe telt, mígnem 2018-ra a vasúttársaság részvényesi közgyűlése jóváhagyta a terület átadását, majd 2019 tavaszára sikerült elérni, hogy a szóban forgó közel 32 hektáros terület állami tulajdonból át is kerüljön Bánffyhunyard, Kalotaszentkirály és Kiskalota önkormányzatainak tulajdonába. Mondhatni innen kezdve felgyorsultak a dolgok, hiszen az európai uniós pénzekkel gazdálkodó GAL Napoca Porolissum kistérségi társulásnál 200 ezer euró támogatást nyert a terv megvalósítására a három település pályázata, amit a terület arányában osztottak el egymás között. Kalotaszentkirálynak mintegy 4 km jutott, Bánffyhunyard ennél valamivel rövidebb szakasz, Kiskalotának megközelítőleg 8 km. Természetesen az európai forrás korántsem volt elegendő, az önkormányzatoknak további összegeket kellett hozzátenniük. Kalotaszentkirály esetében az összberuházás mintegy 300 ezer euróra tehető, ebből kb. 60 ezer érkezett a kistérségi társulástól, 150 ezret a kormánytól kaptak, a fennmaradó 90 ezer eurót pedig az önkormányzat gazdálkodta ki. Póka András György abban reménykedik, hogy Bánffyhunyard is megépíti a hozzá tartozó részen a bicikliutat, így sikerül ily módon is összekapcsolni a két települést.

Bánffyhunyard esetében valamivel körülményesebben alakultak a dolgok... A projektre kért országos utügyi hatósági engedélyek elvesztek (!), így azokat újra kellett kérni, augusztusban még ezekre a jóváhagyásokra vártak. Kérdésünk

re Buzás-Fekete Mária, Bánffyhunyard alpolgármestere most arról tájékoztatót, pályázatuk immár a Vidéki Beruházásokat Támogató Ügynökség (AFIR) asztalán várakozik, heteken belül számítanak erre a jóváhagyásra, hogy aztán meghirdethessék a kivitelezési pályázatot és még az idén nekifoghasanak a terv megvalósításának, amire a pénzt félretették. Kiskalota esetében a szükséges összeg a kalotaszentkirályinak legalább a kétszerese, s bár az önkormányzat ingázási megoldásként is hasznosnak látja, a szükséges önrészt nem bírják (egyelőre?) előteremteni. A kiskalotai szakasz megvalósulása a kettős fallal kerített festői református templomával együtt hangulatos kis falut, Magyarvalkót is „közelebb hozná” Kalotaszentkirályhoz, a két település közötti több mint 7 kilométernek mintegy felét bicikliúton lehetne megtenni, ahonnan már letérve valamivel kevésbé forgalmas úton lehet haladni. Erre viszont alighanem még sokáig kell várni.

Nem biztos, hogy növelné a megcsappant vendégéjszakák számát a bicikliút

Vincze Kecskés Istvánt, a helyi Davincze Tours turisztikai iroda alapítóját arról kérdeztük, hogyan érintette a járvány a faluturizmust, és milyen hozadéka lehet a bicikliútnak.

– A 2020-as év teljesen padlóra tette a szentkirályi vendégfogadást. Mielőtte javarészt külföldi buszos csoportokat fogadtunk, ezek tavaly a járvány miatt teljesen elmaradtak. Helyette megnőtt az érdeklődés a belföldi vendégek részéről. Ezeknek egy része vakációs jegyekkel érkezett, akár Bukarestből vagy a Kárpátokon túli részekről is. 2019-ben közel 15 000 vendég fordult meg nálunk, ehhez képest a tavalyi vendégjárás elenyésző, még 2 százaléka sincs a tavalyelőttinek. Minden vendégfogadónak nagyobb hangsúlyt kellett fektetnie az egyéni reklámozásra, főleg a szállásközvetítő portálokon keresztül. Ezt az időszakot azok a vállalkozások sínylették meg legjobban, amelyeknek alkalmazottaik is vannak. Nekünk személyesen sikerült őket megtartani, többek között a technikai munkanélküliségen keresztül.

A Bánffyhunyard–Kiskalota közti bicikliút szinte egy az egyben tükrözi a hazai autópálya-építés jellegzetességeit. Itt sem sikerült teljes egészében elkészíteni az utat, ahogy nagyobb hosszúságú összefüggő autópálya sincs Romániában. Az elkészült szakasz talán arra lesz jó, hogy több bánffyhunyadi lakos jön majd ki biciklivel fagyizni vagy bivalytejért Kalotaszentkirályra. Egyelőre nagyobb jelentőséggel bír a kerékpározók számára az a 6 km-es aszfaltos út, amely a Kőhegy alá vezet. Hosszabb távon, ha elkészülne a teljes szakasz, akkor a Bánffyhunyardra vonattal érkezők kerékpárral könnyen megközelíthetik a szentkirályi uszodát, a nagykalotai lovardát vagy a magyarvalkói kazettás mennyezetű erődtemplomot. Valószínűleg megnőne azoknak a száma is, akik Szentkirályon szeretnének étkezni, de nem vagyok benne biztos, hogy ez a vendégéjszakák számát nagyban befolyásolná.

Örömhír a Vasvári- és Bánffy-túra bringázóinak

Kalotaszentkirály fontos állomása az EKE Kolozsvár 1891 turistaegyesület által évente szervezett emlék- és teljesítménytúrák közül kettőnek is: érinti az 1848-as forradalmár és szabadságharcos Vasvári Pál emlékére minden júliusban szervezett biciklitúra, és itt van a központja a jövőre június végén esedékes Bánffy-túráknak, amely számos gyalogos és biciklis túraváltozatot is kínál. Branea Róbert EKE-titkárt és Kismihály Boglárkát, az EKE kolozsvári szervezetének irodavezetőjét, a teljesítménytúrák főszervezőit arról kérdeztük, a környéken szervezett biciklitúrák szempontjából mit jelent a kalotaszentkirályi bicikliút megépülése.

– Számunkra már így is sokat jelent a bicikliút, amelyet a hétvégén átadtak Kalotaszentkirályon, még ha nem is készült el a teljes szakasz Bánffyhunyadtól Kiskalotáig. A Vasvári-teljesítménytúra résztvevőinek eddig a forgalmas Bánffyhunyad–Jóskafalva/Beliş országúton kellett haladniuk, most viszont legalább a község környékén lehetőségük lesz használni a bicikliutat. Természetesen akkor lesz kerek a történet, ha sikerül elkészíteni a teljes szakaszt Kalotától Bánffyhunyadig. A Bánffy-teljesítménytúrán fontos és biztonságos lenne, hogy a résztvevők Bánffyhunyad és Kalotaszentkirály között bicikliúton közlekedjenek, ne pedig a forgalmas országúton. Nem is beszélve az alig 7 km-es Bánffyhunyad–Körösfő útszakasról (ez a Vasvári-túrát érinti), ahol úgyszintén időszerű lenne egy kerékpárút építése. Gondoljunk elsősorban azokra, akik nap mint nap ingáznak a két település között, de nem utolsósorban a Vasvári-túra résztvevőire, akiknek az E60-as nemzetközi főúton kell eljutniuk a körösfői célba – mondták a főszervezők.

Ady-bronzszobor a Kalota-parti iskolánál

Szombaton döntöttek arról, hogy a helybeli iskola területén helyezik el Várady Sándor (1920–2000) Munkácsy-díjas szobrászművész Ady Endrét ábrázoló egész alakos bronzszobrát, amelyet az 1952-ben meghirdetett Ady-pályázatra készített el. Politikai hercehurca miatt a szobrot nem az eredeti helyén helyezték el, hanem egy budapesti iskolában. Újabb kori története szerint az alkotást a kommunizmus bukása után visszaszolgáltatott iskolaépülettel együtt kapta meg a budapesti Orsolya-rendi Szent Angéla Általános Iskola és Gimnázium a kilencvenes évek derekán. Az ezredfordulón zajló fejlesztési munkálatok miatt távolították el talapzatáról a szobrot, amelyet a nagyváradi Reggeli Újság tájékoztatója szerint tíz éven át az iskola pincéjében tároltak. 2010-ben az iskolaigazgató Érmindszentnek ajándékozta a szobrot, miután értesült arról: a Pro Universitate Partium Alapítvány (PUPA) gyűjtést szervezett, hogy a költő érmindszenti mellszobrát egész alakosra cseréeljék. 2010 tavaszán a szobor Nagyváradra érkezett, de végül mégsem került Érmindszentre, a PUPA képviselői nemrég Kalotaszentkirálynak adományozták, ahol hétvégén az illetékesek közös tanácskozáson eldöntötték, hol helyezték el: a kalotaszentkirályi anyai rokonságot ápoló költő nevét viselő helybeli bentlakásos iskola területén lel végre otthonra a bronzszobor, amelyet az Ady-napok résztvevői is láthattak. Egyelőre nem tudni a szoborállítás időpontját, Póka György polgármester szerint erre akár a március 15-i ünnepségek alkalmával is sor kerülhet. Ady hársfája, folyóparti mellszobra, a Kalota partján született versének 1944-es emléktáblája mellett Várady jobb sorsra érdemes alkotása így gazdagítja majd a kalotaszentkirályi Ady-kultuszt.

Kerekes Edit

Szabadság, 2021, október 4,

Pályán vannak. A népi kultúrájáról, idegenforgalmáról is nevezetes településen immár multifunkcionális sportlétesítmény is kiszolgálja a lakosokat
• Fotó: Ady Endre Kulturális Egyesület

Kalotaszentkirály sikertörténetének titkai Minden évben avatnak valamit a legszebb erdélyi nagyközségben

A Kolozs megyei községek önkormányzatai közül az elmúlt két évtizedben Kalotaszentkirály kapta a legtöbb elismerést és kitüntetést. Ennél is többet jelent azonban, hogy az öt faluból álló községbe mintegy 28 millió euró értékű pályázati pénz „folyt” 2000-től, ami teljesen megváltoztatta a falvak arculatát.

Kalotaszentkirály nyerte el idén a Virágos Magyarország versenyen a legszebb erdélyi településnek járó titlust. A megmérettetésen a határon túli települések közül a délvideki Palics és a felvidéki Tardoskéd is kapott kitüntetést. A kétezres lakosnál kisebb magyarországi települések közül Etyek és Buzsák bizonyult a legszebbnek. A népszerű Kárpát-medencei magyar települések versenyére 320 pályázat érkezett.

Kalotaszentkirály polgármesterének, Póka András Györgynek összéb kellett húznia irodájának falán az elmúlt másfél évtizedben kapott kitüntetéseket, hogy az újabb rangos elismerés is felkerülhessen az íróasztala melletti falfelületre.

Románia 2007-es európai uniós csatlakozása előtt Kolozs megyéből elsőként nyerte el az Európai falu kitüntetést, amit tucatnyi más követett, többek között a legjobban gazdálkodó és a legtisztább Kolozs megyei község cím.

A Bánffyhunyadtól hat kilométerre fekvő kalotaszegi községközponthoz Jákótelke, Kalotadámos, Magyarókereke és Malomszeg tartozik közigazgatásilag. Az 1633 lélekszámú Kalotaszentkirály–Zentelke bármelyik falujába látogasson az ember, mindenhol rend és tisztaság fogadja. A 2000-től polgármesterként tevékenykedő Póka Andrást nem véletlenül tartják keménykezű településvezetőnek: irányításával olyan csapat verbuválódott a község házában, amely a megyei községek viszonylatában is a legtöbb európai uniós és hazai kormányzati pályázatot nyerte el, összesen mintegy 28 millió euró értékben.

Mindez meglátszik a település arculatán, az erdélyi viszonylatban is kiemelkedő infrastruktúra-fejlesztésben, illetve a koronavírus-járvány tavalyi tavaszi kitöréséig szárnyaló falusi turizmusban is: 2019-ben, a községközpontban 15 ezer vendégéjszakát jegyeztek a turisztikai hatóság engedélyével működő 46 panzióban és vendégházban.

Könnyebb megnyerni, mint kivitelezni a pályázatot

Kalotaszentkirály önkormányzatának működése jellegzetes erdélyi magyar sikertörténet. A község nem gazdagabb és nem szegényebb az átlagos kalotaszegi vagy erdélyi magyar községekhez képest. Az évi 600 ezer lejnyi helyi adóból

Póka András György, Kalotaszentkirály polgármestere
• Fotó: Makkay József

és illetékből származó bevétele a pénzügyminisztérium által visszaosztott állami pénzekkel együtt is csak a helyi önkormányzat fenntartására elegendő, a polgármester szerint ebből fejleszteni nem tudnának. A sikertörténethez hozzájáruló rengeteg fejlesztést pályázatokból érték el olyan körülmények között, hogy az eddig leadott több tucat előterjesztésük közül mindeniket elnyerték. Az eredményesség titkát Póka András a polgármesteri hivatalban működő pályázatíró csapat hozzáértésével és elköteleződéssel magyarázza.

„Soha nem fordultunk pályázatíró céghez, a polgármesteri hivatalnak rosszak az ilyen irányú tapasztalatai. A pályázatíró cégek anyagilag úgy is megéri, ha leadott pályázatainak egyharmada vagy fele nyer, számunkra viszont nagy veszteség, ha a sok pénzbe és humán erőforrásba kerülő pályázataink egy részét elutasítják” – fogalmazott a Krónikának a községi elöljáró. Tanácsadó cégekkel működnek együtt a pályázatokhoz szükséges kiegészítő szaktanulmányok elkészítésére, a pályázatok összeállítása, benyújtása, a szükséges engedélyek beszerzése és az elnyert pályázat lebonyolítása azonban a polgármesteri hivatal munkatársainak hatásköre. Póka úgy látja, ma könnyebb megnyerni egy pályázatot, mint kivitelezni. Egyre kevesebb cég jelentkezik a meghirdetett munkálatok elvégzésére, a versenytárgyalásra benevező társaságok pedig munkaerőhiánnyal küszködnek.

Miközben látványosan bővült a különböző infrastruktúra-fejlesztésben érdekelt cégek műszaki felszereltsége, még inkább hiányzik a megfelelően képzett szakmunkás.

„A legtöbb cég csak úgy végez minőségi munkát, ha a körműkre nézünk, és naponta ellenőrizzük őket. Ha elmarad az önkormányzati kontroll, kellemetlen meglepetéseink lehetnek” – fogalmaz Póka András.

Visszavárják a turistákat

Nem csak a községközpontban, hanem a többi faluban is látványosan megváltozott a települések arculata. Kalotaszentkirály-Zentelke azon kevés észak-erdélyi községek közé tartozik, amelyek vetekszik egy ausztriai vagy németországi kistelepülés turistavonzó szépségeivel. A falvakon átfolyó patakok medrét szabályozták, az utcákra és az összes községi útra minőségi aszfaltréteg került, községi szinten mintegy 30 kilométer mezei és erdei utat köveztek le: gyakorlatilag bárhova ki lehet jutni személygépkocsival, biciklivel, bármilyen járművel.

A pandémia ellenére idén kiemelkedő évet zártak, hiszen tavasszal adták át az Ady Endre Általános Iskola új uszodáját, és nemrég avatták fel a multifunkcionális sportpályákat, valamint a Bánffyhunad és Kiskalota közötti régi vasúti töltésen kialakított kerékpárutat.

A mintegy 15 kilométeres szakaszból egyelőre a négy kilométeres kalotaszentkirályi biciklisáv készült el, amihez

Jó úton. Nemrég adták át a 4 kilométeres kerékpársávot a kalotaszegi községben • Fotó: Ady Endre Kulturális Egyesület

Kiskalota község 6 km-rel csatlakozik, a fennmaradó rész pedig Bánffyhunad polgármesteri hivatalára hárul. A tavasztól késő őszi virágtengerben úszó Kalotaszentkirály-Zentelke községközpont számára a bicikliút újabb vonzerőt jelent, akárcsak a falu határában kiépített horgászat. Sajnos a tavaly tavasz óta tartó koronavírus-járvány megtépázta a falusi turizmust, a vendéglátással foglalkozó gazdák azonban abban bíznak, hogy a járvány lecsengésével újra visszaköszönek a három-négy esztendővel ezelőtti „csúcsidők”, amikor egész évben volt foglaltság.

Következetesség a siker titka

A polgármester szerint két fontos beruházás maradt hátra: modern kulturális központot szeretnének tető alá hozni a községközpontban, illetve Bánffyhunad irányából bevezetik a községbe a földgázt.

A közművesítést – az ivóvízellátást és a szennyvíz elvezetését – az egész község területén megoldották, a teljes kényelemhez már csak a földgázra van szükség. A jelentős fejlesztések meglátásának a telekárakban is, főleg idén nőtt meg drasztikusan a kalotaszentkirályi telkek és házak ára. Póka András György szerint már nincs eladó üres telek, az utóbbi hónapokban minden elkelt. Az uszoda átadása óta a környező települések viszonylatában is egyféle központtá váltak, hiszen távolabbi településekről is csapatostól érkeznek a fiatalok igénybe venni a környék egyetlen uszodájának a szolgáltatásait.

A kalotaszentkirályi sikertörténet híre elterjedt nem csak Kalotaszegen, hanem a tágabb régióban is: sokan megfordulnak itt szétnézni, tanácsot kérni, tanácskozni a helyi önkormányzat képviselőivel. Póka András a sikerüket a helyi összefogással magyarázza.

Olyan községet irányít, ahol minden helyhatósági megmérettetés előtt előválasztást rendeznek: nem csak RMDSZ-est, hanem magyar előválasztást, amelyen bárki jelentkezhet polgármesternek és helyi tanácsosnak, végül többségi szavazat dönti el, ki kerül fel a magyar önkormányzati listára. Az egyházakkal, az iskolával és a civil szervezetekkel kialakított szoros és példás együttműködést tartja a helyi közösség legnagyobb vívmányának. „Mi egy nagy csapat vagyunk, amelybe beletartozik mindenki a községből. A szabályok mindenkire egyformán vonatkoznak, legyen az a polgármester családja vagy az egyedül élő idős ember. Ezt a következetességet nem csak elfogadják, hanem értékelik is az emberek” – fogalmazza meg a kalotaszentkirályi polgármester közösségük sikerének „titkát”.

Makkay József

Forrás: <https://kronikaonline.ro/erdelyi-hirek/kalotaszentkiraly-sikertortenetek-titkai-minden-evben-avatnak-valamit-a-legszebb-erdelyi-nagykozsegben>

Sâncraiu continuă să se dezvolte cu fonduri europene

Cunoscută ca una dintre cele mai frumoase comune ale județului Cluj, Sâncraiu continuă să-și îmbogățească zestrea edilitară cu noi proiecte investiționale care produc plusuri în confortul acestei localități pre-montane bine cunoscută prin cele 40 de pensiuni ce o conectează la trendul turistic european.

Superlativele atribuite acestei localități sunt generate de hărnicie, spirit organizatoric, seriozitate și multă responsabilitate, calități manifestate atât de edilul comunei, Póka Andrei-Gheorghe, de responsabili serviciilor publice de aici și chiar de întreaga comunitate locală.

Comuna de azi nu-și mai găsește identitatea în imagini de acum 30 de ani, contrastul izbitor se datorează multiplelor proiecte generate prin pozitivă ambiție a inginerului și juristului Póka Andrei-Gheorghe, care a știut să atragă și să implementeze un mare număr de programe cu finanțare europeană și guvernamentală. Prin intermediul acestora a adus apa în comună, canalizare, a asfaltat toate drumurile, străzile și ulițele, a reabilitat toate clădirile de interes public, a extins iluminatul public cu led, a decolmatat și amenajat toate cursurile de ape, însă acestea sunt doar câteva exemple grăitoare ale vigoriei infrastructurii din perimetrul acestei unități administrativ teritoriale din marginea Huedinului, unde și drumurile forestiere sunt asfaltate.

Acum, la început de octombrie 2021, la Sâncraiu au fost date în folosință alte trei proiecte ce îmbunătățesc simțitor confortul în internatul și cantina școlii gimnaziale din localitate, creează condiții optime pentru practicarea sportului și a rulajului pe biciclete. De remarcat este faptul că principala sursă de finanțare pentru aceste lucrări vine tot din fonduri europene, mare parte prin intermediul GAL Napoca Porolism.

Sâmbătă a fost chiar o zi de sărbătoare la Sâncraiu, care a început cu vernisajul expoziției: „Trecutul comunității în imagini” deschisă pe platoul din fața cantinei și căminului Școlii „Ady Endre”. La vernisaj la au participat primarul comunei, directorul instituției de învățământ, elevi, cadre didactice, consilieri locali, reprezentanți ai Inspectoratului Școlar Județean și ai Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj, instituție care a sprijinit Primăria și Asociația „Ady Endre” în realizarea acestei interesante expoziții.

Evenimentul a fost deschis de prof. Péter Mónika-Mária, președinta Asociației „Ady Endre” care a rugat publicul să arunce o privire în trecut prin intermediul fotografiilor vechi din colecția Casei tradiționale Sâncraiu, „prin aceste ferestre putem contempla oamenii simpli și măreția trecutului, momentele solemne din viața lor, întemeietorii eticii comunității locale, din care decurge exigența, perseverența și bucuria”. A luat apoi cuvântul Consuela Bredea, care, între altele, a subliniat faptul că această expoziție, rod al bune colaborări dintre Primărie, Asociație și CJPCPCT, este o parte din valoroasa arhivă care aduce în atenție o parte din sufletul generațiilor trecute, a tradițiilor și valorilor ce trebuie cunoscute de localnici și de numărul mare de turiști ce trec anual prin această frumoasă comună a județului nostru.

În același cadru a fost marcată și punerea în funcțiune a panourilor solare ce asigură necesarul de apă caldă pentru consumul zilnic din internatul și cantina școlii unde servesc masa toți elevii de clasele I-VIII, ba mai mult, spune primarul Poka, de aici pleacă alimente și către persoane cu diferite probleme din localitate.

La ora amiezii un număr apreciabil de persoane au participat la inaugurarea Pistei de biciclete care a fost amenajată pe traseul fostei căi ferate dezafectată. La acest eveniment a participat și vicepreședintele Consiliului Județean, Vákár István, moment în care pe asfaltul pistei rulau primii trei bicicliști ai Sâncraiuului, care au aplaudat din mers tăierea panglicii inaugurale.

Discursurile oficialilor au avut loc pe terenul de sport multifuncțional, unde au fost prezenți, alături de public, proiectanți, constructori, cadre didactice, elevi, viceprimarul comunei, Péter György-Árpád, primarul Póka Andrei-Gheorghe, consilierul județean, Lőrinczi Zoltán, vicepreședintele CJC, Vákár István, inspectorul școlar general adjunct, Kerekes Adelhaida, inspectorul de specialitate, Cristian Potora, președintele GAL, Adina Pășcoiu și managerul Alina Baba.

De pe pista de tartan, a luat cuvântul directorul școlii, Okos-Rigó Dénes, care a salutată oficialitățile prezente aici și a menționat faptul că fostul teren de sport al școlii data din 1970, când s-a cărat pământ cu roaba de către elevi pentru a amenaja și nivela suprafața aflată în pantă. Felicitări au fost aduse administrației publice locale de către reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean, de vicele Vákár István, dar și de președinta GAL Napoca Porolisum, Adina Pășcoiu.

În intervenția sa, primarul Póka Andrei-Gheorghe, a expus pe larg importanța acestor investiții cu care a sporit averea comunității locale, amintind că, nu de mult, în acest perimetru al școlii a fost dat în funcțiune un bazin de înot acoperit cu toate utilitățile necesare. Noul teren de sport multifuncțional, sublinia șeful administrației locale, vine să completeze baza sportivă ce deschide mari posibilități în creșterea a procesului de învățământ pentru această disciplină, dar și a pregătirii sportivilor de performanță în tenis de câmp, fotbal, handbal și baschet.

Vorbind despre valoarea celor trei investiții date în folosință, a amintit că instalația cu panouri solare a necesitat 35 de mii de euro, înființarea Pistă de bicicletă pe terasamentul căii ferate dezafectate Huedin – Sâncraiu – Călățele a necesitat 64.057 de euro pentru finalizarea celor 4 km ce revin comunei Sâncraiu, iar terenul de sport multifuncțional are o valoare de 90 de mii de euro. Toate proiectele finanțate prin GAL, de către Uniunea Europeană și Guvernul României, cărora le-a adus respectuoase mulțumiri. Prin amenajarea acestei baze sportive sintetice, cu dotările necesare, inclusiv nocturnă, a bazinului de înot semiolimpic, unde curățenia este uimitoare, unitatea de învățământ de aici poate fi etalon, un real model de urmat, o benefică locație pentru schimburi de experiențe didactice. Perimetrul școlii are câte ceva și din inflexiunile unei grădini botanice, ce-i conferă măreție și atractivitate.

De remarcat este faptul că aceste evenimente au fost subsumate Zilelor dedicate poetului Ady Endre, prietenul poetului „pătimirii noastre”, Octavian Goga, care sublinia unitatea în diversitatea culturii pe teritoriul carpato-danubiano-pontic, tocmai de aceea la tăierea panglicilor tricolore la Sâncraiu, s-a vorbit atât în românește, cât și în maghiară, ceea ce dovedește că aici conviețuirea nu are asperități etnice.

Dumitru VATAU

Kalotaszentkirály, a legvirágosabb úti cél

Kalotaszentkirály Kolozs megye és Erdély egyik legjelentősebben fejlődő települése. A helyi Kalotaszentkirályi Vendégfogadók Egyesületével és a Silvanus Ökológiai Egyesülettel együttműködve folyamatosan hozzájárul a település kulturális életének szervezéséhez, a hagyományok ápolásához, a környezettudatos viselkedés kialakításához, a községi lakosok komfortérzetének növeléséhez, a település arculatának szépítéséhez, a meglévő falusi vendégfogadás és turizmus fejlesztéséhez, a vendégcsalogatáshoz. Turisták és helybeliek számára több értékmentő és -teremtő programot valósítottak meg, mint pl. szennyvízhálózat, utak aszfaltozása, futballpálya, az Ady-emlékhelyek, tájház, uszoda, bicikliút, multifunkcionális sportpálya létesítése. A kulturális programok révén is több ezer turista látogat a településre. Ilyenek például: a Nemzetközi Népzene- és Néptánc-tábor, a Csipkebogyó-fesztivál, a Szüreti bál, mely rendezvények szervezése a világhírvány miatt az utóbbi két évben elmaradt.

A köztereken történő virágültetés 2018 óta szerepel a helyi tanács programjában, a közterekre több ezer rózsát ültettek, a meglévő parkokat folyamatosan gondozzák, új területeket parkosítottak. Minden tavasszal a belterületen levő villanyoszlopokra és a közintézmények ablakaiba kb. 950 db cserepes virágot helyeznek el. Ezek a kezdeményezések a lakosságra is pozitívan hatottak, így önként számos lakóház előtt virágágyakat létesítettek vagy cserepes virágokat helyeztek ki.

Ennek a fejlesztési folyamatnak a részeként folyó év őszén 58.000 tő tulipán beszerzése és elültetése a cél. A tulipán-

hagymák egy részét a *Virágos Magyarország* verseny keretében idén elnyert pályázati összegből vásárolták meg folyó év novemberében. A versenyt a Magyar Turisztikai Ügynökség hirdette meg, melynek keretében az Erdélyből benevező települések közül Kalotaszentkirály kapta a fődíjat. A pályázat részeként megrendezett *Legvirágosabb Úti Cél* elnevezésű online-versenyen, a Facebook-lakók szavazatai alapján, a falu első helyezést nyert. A munkálatok révén, jövő évben a meglevő parkok, virágágyak még színesebbé válnak, a tulipánok a rózsák virágzását megelőző tavaszi időszakban is színpompás látványt nyújtanak majd. Az említett fejlesztéseknek és a helybeliek vendégszeretetének köszönhetően, a jövőben remélhetőleg még több turistát tudnak Kalotaszentkirály-Zenitkére csalogatni.

Péter Mónika-Mária

Sâncraiu, cea mai înflorită destinație turistică

Proiectul plantării florilor pe domeniul public se derulează din anul 2018 având mai multe etape. Datorită muncii consecvente, localitatea noastră a devenit atractivă, fiind admirată și apreciată de turiști dar și de localnici. În continuarea acestui proiect am participat la concursul *Cea mai înflorită destinație turistică*, organizat de Agenția Națională de Turism din Ungaria la care am câștigat titlul de *Cea mai frumoasă localitate din România*, pentru localitățile sub 2000 de locuitori, și o finanțare pentru a cumpăra flori, de data aceasta lalele. În cadrul etapei online ale competiției, am primit cele mai multe voturi dintre localitățile participante. Mulțumim tuturor pentru voturile acordate la acest concurs.

Péter Mónika-Mária

Nagykorú lett a magyarókerekei ökotábor

A Vigyázó védelmében elterülő Magyarókereke tágas iskolája és kertje valamikor Kónya Sándor földbirtokos tulajdona volt. Ma már csak a nyári táborok idején veri fel csendjét a gyermekzsvaj, vén gyümölcsfái közt kényelmesen lehet sátorozni. A kert évről évre vonzza a természet kedvelőit, hisz immár a tizennyolcadik alkalommal szervezett itt ökotábor augusztus 9–13. időszakban a kalotaszentkirályi Silvanus Ökológiai Egyesület és a miskolci Holocén Természetvédelmi Egyesület.

Az otthon kényelmétől való elszakadás, sátorhúzás és -bontás, csoportos tevékenységek, természetjárás, patakászás, tábortűz, a csillagos ég éjszakai megfigyelése, versenyek, élményszerű tanulás várta idén is a diákokat. Az esemény öt napját a sok bezártság utáni nyitás, az újra egymásra találás, a szabadság öröme tette egyedivé. A sáortábor lakói a zsámboki Bajza Lenke Általános Iskola, a bánffyhungyadi Vlegyásza Szakképző Líceum és a kalotaszentkirályi Ady Endre Általános Iskola tanulói voltak. Ők, a már említett egyesületek által, az áprilisi Föld-nap alkalmával szervezett verseny nyertesei, ezért díjmentesen táborozhattak. A változatos tevékenységek során játékosan ismerkedtek az Erdélyi-sziget-hegység természeti értékeivel, védett növényeivel, állataival. Kirándultak az egeresi Kék lagúnánál és a felsőbányai Kék-tónál is. A nagybányai Ásvány- és Kőzettani Múzeumban Erdély nagyon változatos kőzettípusait csodálhatták meg. A tábornapló vallamása szerint, a diákok számára ezt a hetet leginkább az itt szövődő barátságok tették életre szóló élménnyé.

A díjmentes táborozást és a kiosztott elismeréseket az említett egyesületek, a Bethlen Gábor Alap, a kalotaszentkirályi Polgármesteri Hivatal és a kalotaszentkirályi Ady Endre Iskola biztosították.

Péter György-Árpád

Tabără Ecologică Internațională

Între 9–13 august 2021 s-a desfășurat tabăra ecologică în grădina școlii din Alunișu. Și în acest an tabăra organizată de **Asociația Ecologică „Silvanus” (AES)** și **Asociația Ecologică „Holocén” (AEH)** a fost internațională, deoarece au participat, pe lângă elevii din zona Călata și elevii din Ungaria. Elevii participanți au venit din Școala Generală Unguraș, „Ady Endre” Sâncraiu, Școala Bajza Lenke din Zsámbok (Ungaria). Desfășurarea taberei s-a realizat prin munca pedagogilor școlilor amintite și voluntarii asociațiilor.

Luni d-na profesor Péter Mónika-Mária a coordonat programul, având scopul de a face cunoștință, de a stabili regulile taberei. Marți, împreună cu domnul profesor Péter György-Árpád și Okos-Rigó Dénes elevii au participat la o excursie la Laguna Albastră lângă Aghireșu, iar după-amiază cu doamnele profesoare Okos-Rigó Hajnal și Török Tímea Éva au înșușit cunoștințe de botanică, zoologie, s-a vopsit drapelul taberei și au participat la un concurs. Miercuri a avut loc o excursie la Lacul albastru din Baia Sprie, la Muzeul de mineralogie și centrul orașului Baia Mare sub îndrumarea d-lui profesor de geografie, Péter György-Árpád, acumulând cunoștințe de petrografie, geologie și relief. Joi au avut loc activități de creație pe teme ecologice, după-masă s-a plantat arborele taberei, s-a organizat concurs de orientare și seara s-a aprins focul taberei.

Pregătirea hranei, serviciul de zi, jocurile, discuțiile au lăsat amintiri deosebite atât în rândul elevilor cât și în rândul profesorilor.

Asociațiile au suportat cheltuielile de masă și premiile, cu sprijinul Consiliului Județean Cluj, Școlii Gimnaziale Ady Endre Sâncraiu, Fundația Bethlen Gábor și a Consiliului Local Sâncraiu.

Péter György-Árpád

A Bánffyak nyomában

Az Ady Endre Kulturális Egyesület tagsága a Bánffyak nyomába szegődött folyó év május 28-án és 29-én. Pénteken történelmi sétát tettünk. Felkerestük falunk Bánffy- emlékeit, a gazdatiszti lakot, a Bánffyak malmait, az évszázados pincéket, melyek szebb korokról mesélnek, de melyeket, sajnos, elfeledtünk, nem értékelünk eléggé. Szombaton, 29-én a Bánffy-háznál bontottunk, lomtalanítottunk, tetőt javítottunk, majd az iskola étkezdéjében, az estebédnél jót beszélgettünk.

Öröm volt látni, hogy olyan sokan a kezdeményezés mellé álltak. Mindez azt jelzi, hogy sokunknak fontos Kalotaszentkirály-Zentelke közössége, múltja, épített öröksége, és tenni is akarunk megőrzéséért.

Programunk részét képezte egy, az egyesület által kezdeményezett több éves projektnek, melynek céljai:

- a Bánffy-ház közösségi térré alakítása, alkotóház, kiállítótér működésére. Nagy udvarát pedig közösségi események szervezésére szeretnénk alkalmassá tenni elsősorban a tagság és a falu lakói számára.

- el szeretnénk érni, hogy a Bánffy-örökség bekerüljön a település és Kalotaszeg kultúrtörténeti tudatába, fontos lenne ugyanakkor beemelni a falu turisztikai kínálatába is.

Köszönet mindazoknak, akik idejüket és energiájukat nem sajnálva bekapcsolódtak programunkba.

Péter Mónika-Mária

Közösségünk múltja képekben

Ablak a múltra - ezt a címet is viselhetné az Ady-napokon, folyó év október 1-én átadott kiállítás, mely közösségünk múltjába enged betekintést. Településünk 20. századi arcú-lata rajzolódik meg a Kalotaszentkirályi Tájház gyűjteményében levő, a helybeliek otthonaiban is féltve őrzött régi fotók segítségével. Pompás embereket, épületeket, intézményeket, a közösségi élet jól szervezett csoportjait látjuk a múltból. Előljárók vagy egyszerű munkások, nemesek vagy parasztemberek, katonák vagy civilek, tanítók vagy iskolások, mind letéteményesei annak a szellemiségnek, ami a mai faluközösség arculatát meghatározza: az igényes munkavégzés, a kitartás, a kitzűzött célok elérésének öröme. De emlékezik egy panó a falu zsidóságára is, akik – bár kevesen tudjuk – a gazdag tárgyi örökség mellett, a tudás, az igényes életvezetés és a közösségi feyelem modelljét hagytak nekünk örökül. A kiállítás 12 panóból áll, melyek a következő címetek viselik: A Bánffyak Zentelkén, Katonaélet, Társadalmi és kulturális élet, Lakóházak, Munkásnapok, Iskola, Népszokások, A református templom, Népviselet, A Kalotaszentkirály-Zentelkén élt zsidók emlékére.

Köszönjük a Kolozs Megyei Tanácsnak és a hatáskörébe tartozó Kulturális Központnak az anyagi támogatást és a szakmai segítséget a tervezés és megvalósítás terén. Hálásak vagyunk Kalotaszentkirály Község Polgármesteri Hivatalának és a helyi lakosoknak a közreműködéséért is.

Ma, amikor a jelen nagyszerű megvalósításait ünnepljük, csodáljuk meg ezeken a panókon a múlt arcait, eredményeit is. Tanuljunk tőlük tartást, közösségi szellemiséget, alázatot, az élet értékeinek és az ünnepi pillanatok felbecsülésének a tudását. Ideiglenesen a kiállítás az Ady-emlékszobában tekinthető meg, míg megtalálja végső helyét a Tájházban. A panók más rendezvényekre is kölcsönözhetőek.

Péter Mónika-Mária

Trecutul comunității în imagini - expoziție de fotografie

În data de 01.10.2021 în cadrul Zilelor Ady am deschis o expoziție intitulată: *Trecutul comunității în imagini*, realizată de Asociația Culturală „Ady Endre” cu sprijinul Consiliului Județean Cluj și a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj, în parteneriat cu Primăria Comunei Sâncraiu. Este o expoziție de fotografie atipică: în general fotografiile înregistrează prezentul, dar aici vedem fotografii vechi din colecția Casei Tradiționale Sâncraiu, care sunt ferestre ale trecutului comunei noastre, prin care îi putem contempla pe oamenii simpli, dar și măreții trecutului. Pe aceste fotografii sunt strămoșii noștri prețuitori ai momentelor solemne din viața lor, întemeietorii eticii care dă și astăzi un caracter anume comunității noastre: exigență, perseverență, bucuria de a finaliza proiecte concepute și realizate de noi înșine. Expoziția se compune din 12 panouri având următoarele titluri: Familia Bánffy, Viața de ostaș, Viața în societate, Locuințe, Zile lucrătoare, Școala, Biserica reformată, Port popular, Panou memorial al evreilor din Zam-sâncraiu, Obiceiuri.

Mulțumim pentru sprijinul acordat de Centrul Cultural, în special d-ei Consuela Bendea și d-lui dr. Mircea Cîmpeanu pentru finanțarea acestui proiect și pentru buna colaborare primită din partea dumnealor. Totodată, mulțumim pentru ajutorul primit din partea primăriei și al localnicilor în realizarea expoziției. Până când va fi amenajat un spațiu la Casa tradițională, temporar expoziția poate fi vizitată în Camera memorială Ady la Școala Gimnazială „Ady Endre”.

Péter Mónika-Mária

Egy felejthetetlen kirándulás margójára

A 2021 szeptemberének vége a kalotaszentkirályi Felszeg Gyöngye Néptáncsoport leggyakrabban emlegetett dátuma lett. Egy meghívásnak köszönhetően egyszeri lehetőségünk adódott részt venni egy különleges fellépés-sorozaton, ami Olaszország és Franciaország területén zajlott, melynek hivatalos neve World Folklore Festival. A világjárvány okozta akadályokat legyűrve és egy év eltolódást követve kis csapatunk nagy álma beteljesült, és bepillanthattunk a melegebb éghajlatok világába.

Szeptember 24-én izgatottan ültünk fel a buszra, ami az elkövetkező napokban több szerepet is betöltött: utazó eszköz, "hálószoba", öltöző, ebédlő és még a partybusz címet is magára vállalta. Körülbelül egy napot felölélő utazás után Diano Marina sós levegője dobta fel a társaságot. Az itthoni őszből megérkeztünk az olasz nyárba. Elfoglaltuk az Ulivo hotelben a szálláshelyeket, ahol külön élményként szolgált, hogy mindenki ablaka, terasza a tengerre nézett. A kikapcsolás és kisebb pihenő után lesétáltunk a tengerpartra, ahol a bátrabbak bemerészkedtek az eléggé hűvös vízbe. Elvégre csak egyszer van itt az ember.

Másnap a kirándulásokon keresztül fedeztük fel a világot. Éze volt az első megálló, ahol egy parfümgyárat látogattunk meg. Néhány órával később már Nice városának az utcáin buszoztunk, ahol a busz nagyságának köszönhetően, csak és kizárólag miattunk lezárták az utcákat, hogy tovább tudjunk haladni, mert eléggé szűkek voltak, és a sofőrnek nagyon kellett centiznie a befordulásokat. A séta az eső és idővesztés miatt nem történt meg, de bepótoltuk Monte Carloban. Itt tettünk egy nagyobb sétát a városban, megnéztük az oceanáriumot, sétáltunk a tipikus szűk utcácskákon, és mivel éppen jókor voltunk jó helyen, még a polgármesteri hivatalban is készségeken körbevezettek bennünket. A híres kaszinót is muszáj volt megnéznünk, és csak ámultunk és bámultunk a rengeteg méregdrága kocsit és üzlet láttán.

A következő nap már a táncé volt a főszerep, hiszen tulajdonképpen azért mentünk, hogy ott is népszerűsítsük a kalotaszegi néptáncot. Legelőször Sanremo sétautcáján vo-

nultak fel a táncsoportok és a nagyobb csomópontoknál járták a fiúk a legényest, lányok a karikót. Táncoltunk egyet az Ariston színház előtt is. Minden alkalommal nagy tapssal jutalmaztak minket. Ezután vettük is az irányt Cannes felé, ahol szintén kétszer táncoltunk, először a tengerpart melletti sétautcán, majd a híres filmfesztivál vörösszőnyege előtt.

Az ezt követő napon egy még fontosabb fellépés várt ránk. A délelőtti folyamán a nyugdíjazására váró helyi polgármester vendégül látta a táncsoportok vezetőit és megajándékozta őket. Diano Marina utcáit a felvonulás során is megcsodáltuk, majd egy nagy színpad mellett gyülekeztünk, hogy mindenki meg tudja mutatni mostmár teljes pompájában a népének a táncát. Ez a fellépés volt a legfontosabb, amit mindenki emlegetett, hiszen ennek a végén a legszínvonalasabb előadást nyújtó táncsoport egy különdíjat kapott. Ez a díj a lengyel táncsoport markát ütötte, akik teljes mértékben megérdemelték. Az Ukrajnából érkező énekesek pedig akkora hangulatot teremtettek, hogy nyelvtől és országtól függetlenül mindenki mindenkivel együtt mulatott.

Másnap reggel a szívét-lelkét kitancoló csapatunknak búcsút kellett venni a szállástól és útra keltünk, hogy hazatérjünk. Útba ejtettük Velence városát, aminek ismét lélegzet elállító hangulata volt, tele üzletekkel, eldugott utcákkal, különleges látnivalókkal és a híres gondolákkal. Az itt eltöltött másfél óra édeskevés volt a város nagyságához viszonyítva, de még így is megérte. Ezek után csendesen utaztunk hazafele, és következő délelőttre hazaérkeztünk.

Minden tökéletes volt, az idő nagyon meleg, a táj gyönyörű. Megízlelhattuk a híres olasz tésztákat és pizzát, új helyeket és nemzeteket ismerhettünk meg és barátságot kötöttünk egy magyarországi táncsoporttal is. Ezúton is szeretnénk megköszönni a Polgármesteri Hivatalnak a támogatást, ami nélkül ez a kirándulás nem valósulhatott volna meg. Bízunk benne, hogy még lesz lehetőségünk hasonló élményeket szerezni, és több ilyen fesztiválra eljutni.

Lukács Eszter

MOLNÁR Krisztina:

Kalotaszentkirály-Zentelke népi kultúrája (Harmadik rész)

Népviselet

A falu népviseletét egyfelől a színgazdagság, másfelől az egyszerűség és a letisztultság jellemzi. Jellegzetesek a geometrikus, egyszerű formák, a gyöngy, mint díszítőelem csak a pártán jelenik meg. A faluban megőrződött a „pompás” népviselet, amelyet a helybéliek ma is hordanak az ünnepek alkalmából (lásd 6.kép és 11.kép). A következőkben külön fo-

gom bemutatni a női (lásd 7. kép és 11. kép) illetve a férfi viselet darabjait.

Női viselet

A női viselet egyik darabja a vászonból készült ing, melynek két fajtáját ismerjük: paraszting és vállfűs ing. A parasztingnek nincs vállfüje, tehát nincs kivarva a váll része, csak a kézelőnél jelenik meg a piros díszítés. A vállfűs ingnek mind az ujjja (lásd 8. kép), mind pedig a gallérja ki van varrva. Ezt kékitett gyolcsból varrták, kézelője, vállfüje és gallérja piros, illetve fekete. A kézelőt és a gallért két-két piros illetve fekete bojt díszíti. A vállhoz tartozik a piros vállszalag, amely ráborul a vállfüre. Ha a minta nem csak a kézelőn, hanem az ing ujján is végigfut, akkor menyecske-ingről beszélünk.

Foto: 6. kép

Foto: 7. kép

Foto: 9. kép

Foto: 10. kép

Foto: 11. kép

Foto: 12. kép

A felsőruházat egyik legszebb darabja a mellény, vagy más néven *váll*. Régen nem voltak kabátok, ezért még egy mellényt vettek magukra, amibe varrtak egy bélést. Erre vették rá a juhgyapjúval bélelt mellrevalót a hidegebb időben. A női bujka (lásd 7. kép és 9. kép), mely egy kék szőtzből készült zakószerű darab és a női szűr, másnéven *daróc*, ugyancsak a hidegebb időben szolgáló ruhadarab volt. A *lékrit*, mai nevén inget vagy blúzt, régen a szedett szoknyához viselték az asszonyok.

A következő ruhadarab az alsószoknya. Ebből rendszerint két-három darabot öltöttek magukra, a felső fehér és csipkés volt. Hossza térd alá ért, ez alól kivétel a muszuj alatt hordott „pengyely”, amely földig ért. Az alsószoknyára jött a kötéses és apró ráncokba szedett szoknya, mely leért egészen a „zsiráf”, a csizma szárán található piros csíkiig.

Kalotaszegen úgy tartják, hogy „addig tart Kalotaszeg, ameddig a muszuj ér”. A muszuj (lásd 9. kép) ugyancsak egy női ruhadarab volt. Lovagló szoknyának is nevezték, ami nem egyéb, mint egy igen bő, ráncbaszedett, lepelszerű hátsóköpeny, amely hasonlít egy szoknyához, viszont elől a kötény alatt nem ér össze. A muszuj apró ráncait a csipő fölött darazsolással fogták le, ezzel díszítették is egyben. Két alsó csücskét derékon kétoldalt a korbca dugták, így a belső posztó szegélye láthatóvá vált. A viselő tehetőségét az mutatta, hogy milyen színű volt a muszuj posztója és szegője. Ha tehetős volt akkor bordós, pirosas, ha szegényebb sárgás, narancssárgás posztót kapott a muszuj szegélye. Viselése manapság már nem jellemző, mert az 1950–1960-as években a szoknyák rövidebbek lettek. Eredetileg a szoknyák földig értek, majdnem a csizma sarkáig, miután megkurtították őket, csak a zsiráfíig értek, így már nem volt helye a muszujnak, mivel túl hosszú volt a lerövidített kötény mellett.

A kötény (lásd 10. kép és 11. kép) jellegzetes díszítőelemei a darazsolás és a kötés. Míg a kötés függőlegesen húzódik két oldalra, addig a darazsolás vízszintesen fut a varrt párkány alatt. A darazsolás egy igen bonyolult és időigényes folyamat volt, akár több hónapos munkáról is beszélhetünk: a leszegett, megvarrt peremrészt deszkára tették és a kis helyre összeszedett anyagot tüvel, egyenként öltögették. Megjelenik a pántlikás köté is, amelyet vásári szalaggal szegélyeztek, alján kétfelől kerek díszszel, némelyiknek bojt van a közepén, de nem kötelező.

A lány legfőbb éke a gyöngyös pártá (lásd 7. kép, 9. kép és 11. kép), viselésére csak konfirmálás után vált érdemessé. A párták csigagyöngyből készültek, keskenyebbek és díszrebbek voltak, mint a Cifra Kalotaszegen. A pártát hátul pántlikák díszítik, a belül levők szélesebbek, piros vagy fehér alapúak és derékig érnek, míg a kívül esők keskenyebbek, fekete alapúak is lehetnek, és jóval hosszabbak az előbbieknél. Esküvő után az asszonyok már nem

Foto: 8. kép

hordtak pártát, így többé nem volt szerepe a viseletben. Innen származik a mondás: „pártában maradt”, azaz a lány nem ment férjhez. Esküvő után az új asszonyokat felkontyolták és fejrevalójuk a főköte lett.

A női viselet másik gyöngyös kelléke a selyembojt (lásd 11. kép és 12. kép), amely hátul ékesíti az öltözetet, kapcsolkával rögzítik a mellénybe. Két szárán kosarakba felfűzött gyöngyök zsúfolódnak. A selyembojthoz pántlika is társul, ez rendszerint piros, gyászöltözet esetén fekete. Leüléskor a lány előreveszi és ölbe fekteti, tánc közben balkézben tartja különben összeütköznek a gyöngyök és könnyen eltörhetnek.

A nő nyakában egy gyöngysor helyezkedik el, ami egy pántlikával van átkötve, ezt előpántlikának nevezik.

Lábbeliként a felül piros bőrszegesű (zsiráf), magas sarkú, kemény szárú, fekete csizma szolgál.

A lány jobb oldalán, a köténybe tűzött rojtos kendő ékeskedik (lásd 7. kép).

A színeknek kiemelkedő szerepük van a kalotaszentkirályi viseletben. Magyar falu lévén a legdominánsabb színek a piros-fehér-zöld, míg a sárga szín alig jelenik meg. A fekete a gyász, a bojt vagy az öregkor színe volt. Mindemellett a viselet színe meghatározta az adott személy életkorát, valamint a különböző események is befolyásolták, hogy milyen színű ruhát öltöttek magukra. A gyerekek piros szoknyát és fehér kötényt viseltek, konfirmálásra zöld szőr szoknyát rózsaszín köténnel, esküvőkön pedig fehér szoknyába kísérték be a menyasszonyt. Meg volt szabva, hogy mit vettek fel ünnepnapokon, a templomban vagy hétköznapiokon. Például a szőr, a díszített szoknyákat ünneplőnek hordták, míg az egyszerűbbeket hétköznapiokon.

Férfi viselet

A férfi viselet egyszerűbb, mint a női, de ugyanolyan ünnepélyes.

A kisfiúk, a legények öltözéke (lásd 6. kép): lobogós ing, fehér *búgatyá*, az ehhez járó piros és kék *surc*, a vállon átkötött rojtos kendő és a zöld kalap.

A legények öltözéke: priccse nadrág vagy *csizmanadrág*, fehér ing és bujka, hidegebb időben szűr (fehér alapon fekete rátéttel), (lásd 13. kép), fejükön zöld kalap, amelyet árvalányhaj és bokréta díszít. A priccse nadrág és a bujka az osztrák-magyar hadseregben szolgáló legények öltözetének mintájára honosodott meg a viseletben, addig a férfiak is lobogós inget és búgatyát hordtak. A férfiak 50-60 éves korukban cserélik át a zöld kalapot feketére.

Lábbeliként kemény szárú bőrcsizma szolgál.

Foto: 13. kép

Cultura populară a satului Sâncraiu-Zam

Portul popular

Portul popular maghiar din Sâncraiu este definit de simplitatea și bogăția culorilor. Formele geometrice, simple, sunt specifice satului. Costumul popular include în structura sa următoarele componente: învelitoare de cap, de corp, încălțăminte și accesorii. Ca element decorativ, mărgelile apar doar pe murună (*párta*), care este o coroniță din mărgelile. Costumul tradițional (foto 6 și foto 11) a devenit un simbol al localnicilor, contribuind și astăzi la înfrumusețarea zilelor de sărbătoare.

Portul popular femeiesc

Femeile purtau cămașa albă confecționată din pânză, care putea fi de două feluri: cămașă țărănească și cămașă cu umerăș (*vállfűs ing*). Cămașa cu umerăș este pliată pe mâini și cusută, brodată cu ață roșie la umăr, la încheieturi (Foto 8) și pe guler, respectiv neagră (când purtau doliu), în timp ce cămașa țărănească este decorată doar la cot. Cămașa femeilor mai în vârstă este cusută cu ață albastră sau neagră. Mânețile și gulerul erau decorate cu doi ciucuri roșii, respectiv negre. Vesta avea două panglici roșii care cădeau peste umerii cămășii. După ce se căsătoreau, nevestele purtau o cămașă pe care modelul parcurgea toată mânăca, nu doar partea de la încheieturi.

Una dintre cele mai frumoase piese de port pentru femei este cojocul, vesta (*váll*), strânsă și ornamentată. În trecut nu erau paltoane, așa că femeile purtau încă o vestă căptușită peste cealaltă. Îmbrăcămintele pe timp de iarnă, erau următoarele: „pieptar” (*mellrevaló*), care este o vestă căptușită cu lână de oaie, „*bujka*”, asemănătoare unui sacou din postav albastru (Foto 7. și Foto 9) și sumanul (*szúr*) cunoscut și sub numele de „*daróc*”. În trecut, femeile au mai purtat cu fustă un fel de cămașă și anume „*lékri*”.

O altă componentă a portului popular femeiesc erau poalele. De obicei se purtau 2-3 poale, cea de deasupra obligatoriu era albă și dantelată. Lungimea era până sub genunchi cu excepția poalelor care se poartă sub „*muszuj*”, ajungând până la călcăiul cizmei. Peste acestea se purta fusta tricotată și încrețită, care ajungea până la dunga roșie de la cizme. Fusta era ornamentată doar în partea superioară, iar culoarea acesteia era diferită în funcție de vârsta femeilor.

În zona Călatei există un proverb: „*Addig tart Kalotaszeg, ameddig a muszuj ér*”, adică Ținutul Călatei se întinde până unde ajunge fusta numită „*muszuj*”. „*Muszuj*”-ul (Foto 9) este tot un element al portului popular femeiesc. Este cunoscută și sub numele de „fustă de echitație”, care nu este altceva decât o pelerină foarte largă identică unui voal, care seamănă cu o fustă normală, însă în partea anterioară nu este închisă. Cu o tehnică specifică, numită „*darázsolás*”, este prinsă partea de sus a fustei, în același timp ca și decor. Cele două părți inferioare a fustei erau fixate în cută, pe ambele părți de talie, astfel încât postavul fustei era vizibilă. Starea socială a celei care o purta era indicată prin culoarea postavului: dacă era bogată, marginea avea culoare bordo sau roșie, iar dacă era mai săracă, galben sau portocaliu. Astăzi nu se mai poartă „*muszuj*”-ul, deoarece în anii 1950-1960 fustele au devenit mai scurte. Inițial lungimea fustelor ajungea până la pământ, aproape până la călcăi, iar după ce au fost scurtate, doar până la dunga roșie de la cizme, așa „*muszuj*”-ul nu a mai avut un rol în costumul popular, fiindcă era prea lung pe lângă șorțul scurtat.

Șorțul (Foto 10. și Foto 11.) femeilor este bogat ornamentat. Avea o bandă orizontală, decorată în tehnica „*darázsolás*”,

amplasată la nivelul pântecelui, de unde plecau două benzi sau rânduri mari, subțiri, pe muchiile frontale ale șorțului, care coborau vertical până la marginea inferioară a acestuia. Tehnica „*darázsolás*” este o procedură foarte complicată și îndelungată, realizarea putea dura și mai multe luni. Marginea cusută era așezată pe o placă și împungeau materialul adunat cu acul. În această regiune întâlnim și șorțul cu panglică, un ornament rotund pe partea inferioară a șorțului, unele au și un ciucur în mijloc dar acesta nu apare obligatoriu pe fiecare.

Accesorii principală a fetei era muruna (*párta*) (Foto 7, 9. și 11.), o coroniță confecționată din mărgelile, iar fata o primea abia după confirmare. În comparație cu alte sate din zona Călatei, muruna din Sâncraiu este mult mai discretă și solidă. În partea posterioară a acesteia se găsesc panglici, cele din interior mai late, cu fundal roșu sau alb, cu lungime până în talie, iar cele din exterior mai înguste, al căror fundal poate fi și negru, cu o lungime mai mare decât cele anterioare. După nuntă, parta era înlocuită cu batic. De aici provine proverbul „*a rămas în partă*” (*pártában maradt*), adică fata care nu se mărita rămânea în partă.

Un alt accesoriu din mărgelile în portul popular femeiesc este ciucurele de mătase (*selyembojt*) (foto 11. și 12.), care împodobește partea posterioară a ținutei și era fixat în vestă cu ajutorul unor capse. Mărgelile sunt așezate în coșuri, pe cele două fire ale ciucurelui. Lângă acest accesoriu se purta și o panglică roșie, respectiv neagră când erau în doliu. Când fata se așeza o pune în față, în poală, iar în timpul dansului, o ținea în mâna stângă, astfel mărgelile nu se ciocneau între ele și nu se rupeau.

În jurul gâtului femeia purtar un șir de mărgelile, care este legat cu o panglică, numită „panglică din față” (*előpántlika*). În picioare purtau cizme negre, cu partea superioară din piele roșie (numită „*girafă*”) și cu tocuri înalte. Pe partea dreaptă fetele purtau un batic mare, colorat numit „*rojtos kendő*” (foto 7).

Culorile jucau un rol important în portul popular din satul Sâncraiu. Fiind un sat maghiar predomină culorile roșu-alb-verde, iar galbenul nu apare aproape deloc. Neagrul este culoarea doliului, a postului, a văduviei sau a vârstnicilor. Totodată, portul tradițional indică vârsta, statutul social al persoanei, dar și alte diversele evenimente din viață. Fetițele purtau fustă roșie cu șorț alb, la confirmare fetele îmbrăcau fustă verde cu șorț roz, la nuntă, mireasa purta fustă albă. Portul femeilor în vârstă era în culori închise: maro, verde, violet, negru. De asemenea, portul era diferit în zilele de sărbătoare, peste săptămână sau la biserică. De exemplu, fustele mai simple se purtau în zilele lucrătoare, iar cele decorate, de sărbători.

Portul popular bărbătesc

Costumul bărbătesc este mai simplu decât cel femeiesc, însă la fel de solemn.

Îmbrăcămintea băieților (Foto 6) era compusă din: cămașă (*lobogós ing*), pantaloni albi (*bűgatya*), șorțul (*surc*) roșu sau albastru peste pantaloni, baticul cu franjuri (*rojtos kendő*), leagat peste umeri și pălăria verde.

Ținutul feciorilor era compusă din: cămașă albă, pantaloni (*priccse nadrág*) numită și „pantaloni de cizme” (*csizmanadrág*), pe timp de iarnă „*bujka*”, și sumanul lung numit „*szúr*” (aplicație neagră pe fond alb) (Foto 13), pălărie verde decorată cu stipa (*árvalányhaj*) și un accesoriu confecționat din mărgelile, numit „*bokréta*”. Bărbații în jurul vârstei de 50-60 de ani, își schimbă pălăria verde cu una neagră. Ei se încălțau cu cizme negre din piele.

RADVÁNYI KÁLMÁN:

Én Jézust várom, a kis Gyermecket

*Ti nagy, hatalmas Messiásra vártok,
Ki fölkarvarja az avult világot,
Kinek hatalma tisztító vihar,
Ki poklot ostromol villámival:
Én Jézust várom, a kis gyermeket,
Ki bölcsőjében játszik és nevet.*

*Vajúdást vártok, eszmék harcait,
Vak gyűlölettel, göggel küzd a hit,
Viharzó harcot vív az öntudat
A szent szabadság zászlaja alatt.
Én Jézust várom, a kis csecsemőt;
Letérdelek kis lábai előtt.*

*Titeket súlyos problémák gyötörnek:
Én átadom magam a szent gyönyörnek.
Filozofáltok, írtok könyveket,
Az én problémám: lélek s szeretet.
Én Jézust várom, aki mosolyog,
És mosolyától én boldog vagyok.*

*Gyertek fiúk, ti kicsinyek, körém
A hópelyhes karácsony estéjén,
Gyertyás és cukros kedves fa alatt
Hagyjuk a küzdő, merész vágyakat!
Mi Jézust várjuk, a kis gyermeket,
Ki báj, szelídség s égi szeretet.*

Poezie de Crăciun

*Bine-ai venit Isuse!
Pe-al nostru vechi pământ,
Te salutăm cu toții,
Din noaptea de mormânt.*

*Bine-ai venit Isuse!
Ce mult te-am așteptat,
Ne închinăm doar ție,
Sfânt Fiu de Împărat!*

*Bine-ai venit Isuse!
ți-urează și păstorii
Lăsând o clipă turma,
S-anunțe muritorii.*

*Bine-ai venit Isuse!
Șoptește-ncet Maria,
Ești unica speranță,
Cel așteptat: Mesia!*

*Bine-ai venit Isuse!
Cu toții Te-adorăm,
Cu magii de departe
Ființa ți-o predăm.*

*Bine-ai venit Isuse,
Rege dumnezeiesc,
Din ieslea cea săracă
Cu drag eu Te primesc!*

TAMÁSKA GYULA:

MONDD EL!

*Mielőtt eloltod a gyertyát,
s elműlik a karácsonyi láz,
tégyszámadást újra magadnak;
Épült-e benned a lelki ház?*

*Mondd el... Mondd el, ha nem is kérdik,
hogy találkozásod volt vele
S ebben az áldott karácsonyban,
számodra is volt üzenete.*

*Mondd el, hogy gazdagabb lettél,
s Benne hited szárnyakat kapott,
és cserébe a rossz szívedért,
önmagából egy részt adott!*

*Mielőtt eloltod a gyertyát,
és becsukod csendben Bibliád,
köszönd meg mindnyájunk nevében,
– az első karácsony éjszakát!*

* VICCEK * BANCURI * VICCEK * BANCURI * VICCEK * BANCURI *

Apja kérdőre vonja lányát.
– Hát nem gondolod, hogy férjez kéne már menni?
– DEHOGY NEM! Csak akit ti akartok az nekem nem kell. Aki nekem tetszik, az nektek nem kell. Aki nektek is és nekem is megfelelne, ANNAK meg én nem kellek.

*
– Gizike, írja ki a tárgyalóba, hogy kedden érkezelés lesz!
– Főnök, a kedd az egy vagy két „d”?
– Írja szerdára...

*
A feleség a férjének:
– Szívem, meg kell neked gyónnom, hogy én színvak vagyok...
– Nem baj, kedvesem, én se Szegedről vagyok, hanem Szegedről...

Tati, mi-ai spus odată că ai rămas corigent la istorie în clasa a VII-a.
– Mda, Bulă. Dar de ce îmi reamintești acum?
– Vroiam să-ți spun că istoria se repetă!

*
Scufița Roșie mergea cântând prin pădure la bunica ei.
Deodată, dintr-un tufiș, aude:
– Scufița Roșie, Scufița Roșie!
Scufița se oprește, se uită curioasă...

să spre boschet și răspunde speriată:
– Da! Cine e? Ce vrei?
– Ce-ai în coșuleț?
– Niște ouă, brânză, măsline, un pui, un cozonac, o sticlă de vin, niște șervețele
– Bine, – se-aude din tufiș. – Lasă șervețelele și du-te.

*
Nepotul în vizită la bunici:
– Bunico, ai Wi-Fi?
– Aici nu ești la mă-ta să faci na-zuri. Mănânci ce-ți dau.

Kiadja a Kalotaszentkirályi Polgármesteri Hivatal
Editat de Primăria Comunei Sâncraiu

✉ 407515, Sâncraiu nr. 340, județul Cluj
tel/fax: 0264 257588

e-mail: sancraiu@sancraiu.ro web: www.sancraiu.ro